

İki Dilli Türk Öğrencilerine Değer Eğitimi: Değer Bilinçlendirme Yaklaşımı

Value Education for Bilingual Turkish Students: Value Consciousness Approach

Seda TÜRKAN¹

Atıf:

Türkan, S. (2023). İki Dilli Türk Öğrencilerine Değer Eğitimi: Değer Bilinçlendirme Yaklaşımı, *Disiplinlerarası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 7(16), 373-389, DOI: 10.57135/jier.1252394

Özet

Bu araştırmanın amacı; Almanya'da yaşayan iki dilli Türk öğrencilerine Değer Bilinçlendirme Yaklaşımı uygulayarak değer eğitiminin öğrenciler üzerindeki etkisini belirlemektir. Araştırma duyarlılık, dürüstlük, estetik, hoşgörü, iş birliği, saygı, sevgi ve sorumluluk değerleri olmak üzere sekiz değer ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu 3. ve 4. sınıftaki 10 öğrenci oluşturmuştur. Araştırma sekiz hafta sürmüş ve her hafta tek bir değer ele alınmıştır. Araştırmada Değer Bilinçlendirme uygulamasının öğrenciler üzerinde etkisini belirlemek için deneme öncesi modeli kullanılmıştır. Belirlenen sekiz değerle ilgili öğrencilerin düzeyini ortaya koymak için uygulama öncesi ön test ve uygulama sonrası son test kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen verilerin analizinde Wilcoxon İşaretili Sıralar testi kullanılmıştır. Sonuç olarak uygulamada yer alan tekniklerin iki dilli Türk öğrenciler üzerinde etkili olduğu saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Değer bilinçlendirme yaklaşımı, değer eğitimi, iki dilli Türk öğrenciler.

Abstract

This study aims to determine the effect of value education on students by applying the Value Consciousness Approach to bilingual Turkish students living in Germany. The study was carried out with eight values: sensitivity, honesty, aesthetics, tolerance, cooperation, respect, love, and responsibility. The study group of research consisted of 10 students in the 3rd and 4th grades. The study lasted for eight weeks and a single value was considered each week. In the study, a pre-experimental method was used to determine the effect of the Value Consciousness application on students. Pre-test and post-test were used before and after the application to reveal the level of the students regarding the eight values determined. Wilcoxon Signed Ranks test was used in the analysis of the data obtained in the study. As a result, it was determined that the techniques included in the application were effective on bilingual Turkish students.

Key Words: Value consciousness approach, value education, bilingual Turkish students.

GİRİŞ

İnsanı anlamının malzemelerinden biri olan değer kavramı sosyal bilimlerde anahtar rodedir. Kişi ve grup için yararlı, istenilir veya beğenilir olan her şeye değer atfedilir. Değer topluma ve kültüre anlam ve önem veren bir ölçüttür (Fichter, 2012). Be nedenledir ki değer içinde bulunduğu kültürün merkezinde yer alarak hem insanı hem de toplumu ilgilendirir (Hofstede, 2001). Birey ve toplum açısından önemli olan değerlerin aktarımı değer eğitimiyle mümkün görülmektedir. Okuldan önce toplumun en küçük birimi olan ailede değer eğitimi yapılmaktadır. Okul tarafından üstlenilen değer eğitiminde öğrencinin gelişimi, topluma karşı sorumluluk duyması ve kültürel anlamda aidiyet hissetmesi hedeflenir (Ulusoy ve Arslan, 2014). Ayrıca okullarda yapılan değer eğitimi tercih edilen değerlerin listelenmesini, yaşanmış

¹Maltepe Kadir Has Bilim Sanat Merkezi, MEB, Öğretmen, İstanbul, Türkiye, sedaturkann@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0003-4198-8425>

değerlerin belirlenmesini ve aralarındaki uyumsuzlukların ortaya çıkarılmasını sağlamakta ve akıl yürütme, değerlendirme gibi süreçleri de kapsamaktadır (Freakley, Burgh ve MacSporran, 2008).

Değer eğitiminde farklı yaklaşımlar ve uygulamalar bulunmaktadır. Dört başlık altında toplanan bu yaklaşımlar Değer Aşılama, Değer Analizi, Değer Açıklama ve Ahlaki Gelişim olarak sıralanır. Değer Aşılama yaklaşımı telkin yoluyla yapılan, öğretmen merkezli bir yaklaşımdır. Belirlenen değerlerin öğrencilere kazandırılmasında modelleme, pekiştirme, rol oynama, hikaye anlatma gibi teknikler kullanılır (Bacanlı, 2017). Değer Analizi yaklaşımı öğrencilerin toplumsal sorunların çözümünde, problem çözme aşamalarını kullanmasını ön görür. Bu yaklaşım öğrencilerin sorunları çözmeye çalışırken mantıklı düşünerek, duygusal davranmadan, doğru değerlere ulaşabileceğini belirtir (Bacanlı, 2017; Ulusoy ve Dilmaç, 2015). Değer Açıklama yaklaşımı öğrenci merkezlidir. Değerler öğretmen tarafından açıklanır ve öğrenci kendi değerlerine karar verir (Bacanlı, 2017). Ahlaki Gelişim yaklaşımı Kohlberg'in üç evre ve altı basamaktan oluşan kuramıdır. İkilemlere dayanan bu kuramda muhakeme yapabilme becerisi kazanmak çok önemlidir. Böylelikle öğrenci bazı yargıların diğerlerinden daha yeterli olduğu sonucuna varabilir. Burada önemli olan öğrencilere verilen değer eğitiminin onların düzeyinde olması gerektiğidir (Bacanlı, 2017; Ulusoy ve Dilmaç, 2015).

Değer Aşılama ve Değer Analizinin ortak özelliği belirleyici bir yaklaşım izlemeleridir. Her ikisi de öğrencilere belli değerleri aktaran ve kazandırmaya çalışan yaklaşımlardır. Değer Açıklama ve Ahlaki Gelişim ise muhakeme yapmayı, eleştirel düşünmeyi, problem çözmeyi kullanan ve karar almayı öğrencilere bırakan yaklaşımlardır. Bu iki yaklaşımın ortak özelliği ise betimleyici bir yaklaşım izlemeleridir (Bacanlı, 2017).

Değer eğitiminde bu dört yaklaşım dışında Bacanlı (2015) tarafından geliştirilen Değer Bilinçlendirme Yaklaşımı da vardır. Değer Bilinçlendirme, Değer Açıklama ve Ahlaki Gelişim yaklaşımları gibi betimleyici yani değerleri açıklamaya yönelik bir yaklaşımdır (Bacanlı, 2017). Yaklaşım Türkiye'de değer eğitimi nasıl olmalı sorusu üzerinden geliştirildiği için yerli; üniversiteden anaokulu öğrencilerine kadar geniş bir yelpazede uygulanışı olduğu için de kapsayıcıdır. Bununla birlikte Bacanlı, bu yaklaşımın benzer soruları olan toplumlar ve kültürler için de uygulanabilir bir model olduğunu belirtir (Bacanlı, 2017).

Değer Bilinçlendirme Yaklaşımı'nın Değer Analizi, Değer Sorgulama, Değer Konumlandırma, Değer Özneleştirme ve Değer Üretme olmak üzere beş basamağı vardır. En önemli basamak olan Değer Analizi, eleştirel düşünme etkinliğine yöneliktir. Bu basamak için uygulamada yaş guruplarına yönelik olarak Değer Örümceği, Değer Karıncası, Değer Böceği ve Değer Kelebeği teknikleri belirlenmiştir. Ayrıca bunlara ek olarak Değer Dereceleme, Değer Karşılaştırma ve Değer Sosyometrisi de bu basamağın tekniklerindedir. İkinci basamak olan Değer Sorgulama, kişide var olan değerler ile eylemler arasında uyum olmasına yöneliktir. Bu basamak için Değer Aynası ve Değer Belirleme teknikleri belirlenmiştir. Üçüncü basamak olan Değer Konumlandırma, kişinin değerleri ile idealleri arasındaki tutarlılığı irdelemeye yöneliktir. Bu basamağın teknikleri Dünya Tehlikeleri, Dünya Değeri, Değer Metre ve Değer Karşılaştırmadır. Dördüncü basamak olan Değer Özneleştirme, kişinin değeri kendisi ve başkası için öngörmesi gerektiğine yöneliktir. Bu basamağın teknikleri Değer Göreliliği, Başkası Ne yapar, Değer Yansıtma ve Hayali Çocuktur. Beşinci basamak olan Değer Üretme, kişinin yeni değerler ürettiği üst düzey bir basamaktır. Bununla birlikte genel eğitim çerçevesinde ilk dört basamak ve teknikleri değer eğitiminde uygulamaya yöneliktir (Bacanlı, 2017).

Değer Bilinçlendirme Yaklaşımı uygulamalarına dayalı yurt içinde birçok araştırma bulunmaktadır. Bu çalışmalardan Değer Analizi basamağında Değer Böceği tekniği kullanılarak yapılan çalışmalar (Akgül ve Bacanlı, 2015; Bacanlı ve Akgül, 2015; Bacanlı, İ. Akgül ve A. Akgül, 2016; Bacanlı, İ. Akgül ve A. Akgül, 2017; Bacanlı ve Türkan, 2015) ile yine Değer Analizi basamağında Değer Sosyometrisi tekniği kullanılarak yapılan çalışma (Bacanlı, A. Akgül ve İ. Akgül, 2015); Değer Sorgulama basamağı kullanılarak yapılan çalışma (Bacanlı, İ. Akgül ve A.

Akgül, 2016); Değer Konumlandırma basamağı kullanılarak yapılan çalışma (Bacanlı ve Türkan, 2016); Değer Özneleştirme basamağı kullanılarak yapılan çalışma (Bacanlı, İ. Akgül ve A. Akgül, 2016) mevcuttur. Bu çalışmaların ortak özelliği her bir basamağın tek başına ele alınmış olmasıdır. Değer Bilinçlendirme Yaklaşımı'na dayalı dört uygulama basamağının birlikte kullanıldığı çalışmalar da mevcuttur. Bu çalışmalardan "Değer Bilinçlendirme Yaklaşımına Dayalı Değer Eğitimi Uygulaması: Saygı Değeri Örneği" adlı çalışmada saygı değeri merkeze alınarak uygulamanın dört basamağı içinde incelenmiştir (Bacanlı, İ. Akgül ve A. Akgül, 2017). Bununla birlikte uygulamanın dört temel yaklaşımının daha kapsamlı çalışılmasıyla "Değer Bilinçlendirme Yaklaşımına Dayalı Pozitif Psikoloji Uygulaması" adında hazırlanan yüksek lisans tezi mevcuttur (Akgül, 2019). Ayrıca yaklaşımın dört uygulama basamağını içeren "İlkokul Öğrencileri İçin Değer Bilinçlendirme Yaklaşımına Dayalı Değer Eğitimi Uygulaması" adında hazırlanan doktora tezi de mevcuttur (Akgül, 2020).

Yurt dışında yaşayan iki dilli Türk öğrenciler için değer eğitimiyle ilgili çalışmalar mevcuttur (Şen, 2016; Şentürk ve Aktaş, 2015; Yeşilyurt ve Keskin, 2020). Bu çalışmaların ortak özelliği yöntem olarak nitel araştırma türünde ve doküman analiz deseninde olmalarıdır. Yapılan çalışmalarda Türkçe öğretiminde iki dilli Türk öğrenciler için kullanılan ders kitabının değer aktarımında işlevselliği incelenmiştir. Yeşilyurt ve Keskin (2020) yurt dışına yaşayan iki dilli Türk öğrenciler için Türkçe ve Türk Kültürü ders kitabında yer alan atasözü ve deyimlerin değer eğitiminde dağılımına bakmışlar ve dağılımın dengesiz bir şekilde olduğu sonucuna varmışlardır. Şen (2016) çalışmasında yurt dışındaki iki dilli Türk öğrenciler için Türkçe ve Türk Kültürü derslerinde değer eğitiminde Nasrettin Hoca fıkralarından yararlanılabileceğini ortaya koymuştur. Şentürk ve Aktaş (2015) Türkiye ve Romanya'daki ana dili Türkçe ders kitaplarında yer alan okuma metinlerindeki ulusal ve evrensel değerlerin dağılımını karşılaştırmışlar ancak okuma metinlerinin değer aktarımında yetersiz kaldığı sonucuna varmışlardır.

Yurt dışında yaşayan iki dilli Türk öğrenciler için günümüz koşullarına uygun olarak Türkçe ve Türk Kültürü Dersi Öğretim Programı (2018) hazırlanmıştır. Bu programın amacı ana dil olarak Türkçeyi daha etkin kullanmak, Türk kültürünün temel unsurlarını aktarmak ve Türk kültürü ile bulunan ülkenin kültürel öğelerini ilişkilendirerek kültürler arası özelliklerini geliştirmektir. Buna ek olarak 21. yüzyıl becerileri olan iş birliği, problem çözme, iletişim, eleştirel düşünme gibi kültürler arası beceriler ile saygı, güvenilir olma, duyarlı olma, vatandaşlık bilinci gibi evrensel değerlere Türkçe ve Türk Kültürü Dersi Öğretim Programı'nda (2018) yer verilmiştir. Bu bağlamda bu çalışmada Türk kültürünün ve evrensel kültürün değerleri dikkate alınarak Türkçe ve Türk Kültürü dersinde değer eğitiminin öğrenciler üzerindeki etkisini görmek hedeflenmiştir. Bu nedenle bu araştırmanın amacı iki dilli Türk öğrencilerine Değer Bilinçlendirme Yaklaşımı uygulayarak değer eğitiminin öğrenciler üzerindeki etkisini belirlemektir.

Problem

Değer Bilinçlendirme Yaklaşımı'nı uygulayarak değer eğitiminin Almanya'da yaşayan iki dilli Türk öğrenciler üzerinde anlamlı bir etkisi var mıdır?

Alt Problemler

1. Değer Bilinçlendirme Yaklaşımı'nın Değer Konumlandırma basamağındaki Değer Metre tekniğinin öğrenciler üzerinde anlamlı bir etkisi var mıdır?
2. Değer Bilinçlendirme Yaklaşımı'nın Değer Özneleştirme basamağındaki Başkası Ne Yapar tekniğinin öğrenciler üzerinde anlamlı bir etkisi var mıdır?
3. Değer Bilinçlendirme Yaklaşımı'nın Değer Sorgulama basamağındaki Değer Belirleme tekniğinin öğrenciler üzerinde anlamlı bir etkisi var mıdır?
4. Değer Bilinçlendirme Yaklaşımı'nın Değer Analizi basamağındaki Değer Böceği tekniğinin öğrenciler üzerinde anlamlı bir etkisi var mıdır?

Sınırlıklar

5. Araştırma duyarlılık, dürüstlük, estetik, hoşgörü, iş birliği, saygı, sevgi ve sorumluluk değerleri ile sınırlıdır.
6. Araştırma Değer Metre tekniği, Başkası Ne Yapar tekniği, Değer Belirleme tekniği ve Değer Böceği tekniği ile sınırlıdır.

YÖNTEM

Araştırma Deseni

Bu araştırmada Değer Bilinçlendirme uygulamasının iki dilli Türk öğrenciler üzerindeki etkisini ortaya koymak için nicel araştırma yöntemlerden deneysel araştırma tasarımının deneme öncesi modellerinden tek gruplu ön test ve son test modeli uygulanmıştır. Tek gruplu modelde deney öncesi (ön test) ve deney sonrası (son test) ölçüm alınır. Tek gruplu ön test ve son test modelinde, seçilmiş gruba belirlenen bağımsız değişken uygulanır. Ölçüm sonucunda modelde son test puanlarının ön test puanlarından yüksek olması halinde bunun yapılan uygulamalardan yani bağımsız değişkenden kaynaklandığı kabul edilir (Karasar, 2015). Bu çalışmada öğrenci grubunun 3. sınıftan (altı kişi) ve 4. sınıftan (dört kişi) 10 kişi olması, birleştirilmiş sınıf olarak ders görmeleri ve eşit iki grup şeklinde dağılım göstermemesi sebebiyle tek grupla ön test ve son test modeli tercih edilmiştir.

Araştırma Grubu

Araştırma Almanya'nın Gaggenau şehrinde Hans Thoma Schule'de eğitim gören 3. ve 4. sınıftaki 10 öğrenci ile Türkçe ve Türk Kültürü derslerinde gerçekleştirilmiştir. Araştırma için Karlsruhe Başkonsoloslugu Eğitim Ataşeliğinden izin alınmıştır. Ayrıca öğrenci velilerinden de izin alınmıştır.

Verilerin Toplanması

Türkçe ve Türk Kültürü dersi genelde haftada her sınıf düzeyi için iki 2 ders saati (iki ders saati 45+45= 90 dakika blok olarak yapılır) olarak yapılır. Pandemi döneminde okullar tekrar yüz yüze eğitime geçtiğinden, 3. sınıf ve 4. sınıf öğrencilerin sayısının 10 kişi olması nedeniyle okul idaresinden proje için izin alınmış ve projenin uygulanışı birleştirilmiş sınıf olarak yapılmıştır. Bu sebeple Değer Bilinçlendirme projesinin uygulanışı haftada 4 ders saati üzerinden 8 haftada okulların açık olduğu 07.06.2021 ile 27.07.2021 tarihleri arasında yüz yüze gerçekleştirilmiştir.

Türkçe ve Türk Kültürü Dersi Öğretim Programı (2018) ve Unesco (Living Values Education) Yaşayan Değerler Eğitimi programı dikkate alınarak sekiz değer belirlenmiştir. Bunlar duyarlılık, dürüstlük, estetik, hoşgörü, işbirliği, saygı, sevgi ve sorumluluk değerleridir. Bu sekiz değerin Türkçe ve Türk Kültürü dersindeki temalarla ilişkili olmasına dikkat edilmiştir. Bununla birlikte temalarda ilgili değerlerin dağılımı yapılmıştır. Değerlerin temalara dağılımı Tablo 1'de gösterilmiştir.

Tablo 1. Değerlerin Temalara Dağılımı

Tema	Merkezde Yer Alan Değer	İlgili Değer(ler)
1 Ben ve Ailem	Sevgi	Sorumluluk, Dürüstlük
2 Çevre, Farklılıklar ve Birlikte Yaşam	Sorumluluk	Hoşgörü, İş birliği, Sevgi
3 Oyun ve Eğlence	Dürüstlük	İşbirliği, Hoşgörü
4 Bayramlar ve Kutlamalar	İş birliği	Saygı, Sorumluluk
5 Gezelim, Görelim	Duyarlılık	Estetik
6 Geçmişe Açılan Kapı	Saygı	Sevgi, Sorumluluk
7 Sanat ve Edebiyat	Estetik	Sevgi, Saygı
8 İnsan ve Doğa	Hoşgörü	Duyarlılık, İş birliği

Veri Toplama Aracı

Araştırmada Değer Bilinçlendirme Yaklaşımı'nın dört basamağı ve her basamağa özel bir tekniği kullanılmıştır. Araştırma teknikleri ön test ve son test aracı olarak kullanılmıştır. Bunlar: Değer Analizi basamağı için Değer Böceği tekniği (ön test-son test), Değer Konumlandırma basamağı için Değer Metre tekniği (ön test-son test), Değer Sorgulama basamağı için Değer Belirleme tekniği (ön test-son test), Değer Özneleştirme basamağı için Başkası Ne Yapar tekniği (ön test-son test) olmak üzeredir. Uygulanan Değer Metre ön ve son testi 'değer tercih listesi' tarzında, Değer Belirleme ve Değer Böceği ön ve son testi 'eşleştirme listesi' tarzında, Değer Özneleştirme 'soru listesi' tarzında yapılmıştır. Uygulanan ön test ve son testlerin hazırlanmasında Değer Bilinçlendirme Yaklaşımı'nı ortaya koyan ve geliştiren üniversite öğretim üyesinden ve bu konuda doktora yapan ve uygulama yapan uzman öğretmenden görüş alınarak bu ön ve son testler araştırmacı tarafından geliştirilmiştir. Geliştirilen ön test ve son testlerin örnekleri aşağıda gösterilmiştir.

DEĞER KONUMLANDIRMA

DEĞER METRE

Aşağıdaki değerlere sahip olduğunuzu düşünüyorsanız 4. veya 5. kutuyu, kararsızsanız 3. kutuyu, değerlere sahip olmadığını düşünüyorsanız 1. veya 2. kutuyu boyayın.

DEĞERLER	1	2	3	4	5
SAYGI					
SEVGİ					
SORUMLULUK					
HOŞGÖRÜ					
İŞBİRLİĞİ					
DUYARLILIK					
DÜRÜSTLÜK					
ESTETİK					

Şekil 1. Değer Metre ön ve son testi

Değer Metre testi her değer eğitimi uygulama öncesi ve sonrası kullanılan bir testtir. Öğrenciden uygulama öncesi ve sonrasında sekiz değeri için 1-5 arası bir puan alanını

boyamaları istenmiştir. Burada amaç öğrencinin değerler üzerin düşünmesini sağlamak ve değeri kendi önem derecesine göre belirlemesini sağlamaktır. Öğrencilerden belirlenen sekiz değere sahip olduklarını düşünmeleri halinde 4. veya 5. kutuyu, kararsız olduklarını düşünmeleri halinde 3. kutuyu, değerlere sahip olmadıklarını düşünmeleri halinde 1. veya 2. kutuyu boyamaları istenmiştir.

DEĞER ÖZNELLEŞTİRME / BAŞKASI NE YAPAR?

Aşağıdaki ifadeleri okuyun ve kahramanın ne yapacağını seçin.

HOŞGÖRÜ	
Murat'ın sınıfına Fransa'dan yeni bir öğrenci geldi. Çok az Almanca biliyor. Henüz hiç arkadaşı yok ve teneffüste (pauzede) tek başına duruyor. Bu durumda Murat,	
a) teneffüste (pauzede) yanına gider ve oynar.	b) teneffüste (pauzede) yanına gider oynar ve derste yanına oturmak istediğini öğretmenine söyler.
SEVGİ	
Ayşe'yi inciten bir arkadaşı hatasını anlayıp Ayşe'den özür diledi. Ayşe'de arkadaşının içindeki iyiliği fark etti ve barıştılar. Ayşe,	
a) arkadaşına karşı eskisi gibi davranır ve arkadaşısıyla oynar.	b) kendisinin de arkadaşına karşı hatalı davranışlarını tekrarlamaadan arkadaşlığına devam eder ve arkadaşısıyla oynar.
DUYARLILIK	
Semih'in yaşadığı yerde park yok ve etrafı ormanla çevrili. Öğretmeni sınıfa park çizim projesi veriyor. Öğretmeni yaşadıkları yerin ve etrafının yukardan çizilmiş resmini (kroki) öğrencilere dağıtıyor. Görevleri park için uygun bir alan bulup çizilmek. Bu durumda Semih,	
a) ağaçları kesmeden ormanla şehrin birleştiği bir yere park çizer.	b) hiç ağacın olmadığı şehir içindeki bir yere park çizer. Parkın içinde ağaçların dikileceği yerleri belirler.
SAYGI	
Sıla'nın öğretmeni "Çok gezen mi, çok okuyan mı bilir?" diye sınıfa sordu. Farklı görüşte olanları ikili gruplara ayırarak tartışmalarını istedi. Sıla çok okuyan biliri savunuyordu; arkadaş ise çok gezen biliri savunuyordu. Sıla arkadaşının kendisinden farklı düşünmesine şaşırmişti. Bu durumda Sıla,	
a) arkadaşının görüşleri farklı olsa da arkadaşını dinler ve görüşlerine değer verir.	b) arkadaşının görüşleri farklı olsa da arkadaşını dinler ve görüşlerine değer verir. Farklı düşünmenin karşılıklı dinlemeye engel olamayacağını söyler.

ESTETİK	
Maximilian'ın öğretmeni yaptığı ebru çalışmalarını çok beğeniyordu. Maximilian lale ve karanfil desenleri artık daha güzel yapıyordu. Yaptığı en son çalışmayı kuruturken yanlışlıkla üzerine siyah boya damladı. Bu durumda Maximilian,	
a) çalışmanın üzerine siyah damlalar damlatarak yeni bir desen oluşturur.	b) çalışmanın üzerine birbiriyle uyumlu renkli damlalar damlatarak yeni bir desen oluşturur.
SORUMLULUK	
Suzan küçük bir köyde okul müdürüdür. Okulla köyün arasından yol geçiyor ve okul köy tarafında değil. Öğrenciler her gün karşıdan karşıya geçip okula gelip gidiyor. Maalesef yol üzerinde yaya geçidi ve trafik ışığı da yok. Bu durumda Suzan,	
a) üst makamlara yazı yazıp yola yaya geçidi ve trafik ışığı yaptırır.	b) üst makamlara yazı yazıp, okul yanlış yerde olduğu için köy tarafına yeni bir okul ve yola yaya geçidi ve trafik ışığı yaptırır. Eski okulda yetişkinler için ücretsiz kurslar planlar.
DÜRÜSTLÜK	
Anıl televizyonda haber sunucusudur. Haberlerde suçlu olan birinin yerine isim benzerliğinden dolayı yanlışlıkla suçsuz bir insanın resmi kullanılmıştı. Suçsuz bir insan mağdur olmuş oldu. Bu durumda Anıl,	
a) haberlerde mağdur olan kişiden özür diler.	b) haberlerde mağdur olan kişiye söz hakkı vererek kendisini ifade etmesini sağlar ve ondan özür diler.
İŞBİRLİĞİ	
Şule'nin sınıf arkadaşıyla Türk büyüklerini araştırma ödevi vardı. Öğretmeni internette veya kütüphaneden araştırma yapabileceklerini söyledi. Şule'nin arkadaşı interneti olmadığı için kütüphaneden araştırma yapmak istiyordu ama Şule'nin evde interneti vardı o yüzden internette araştırma yapmak istiyordu. Bu durumda Şule,	
a) kendisinin internette arkadaşının kütüphanede araştırma yaptıktan sonra birlikte oturup yazar.	b) arkadaşıyla birlikte önce kütüphaneye gidip sonra kendi evinde internette araştırma yapar ve birlikte oturup yazar.

Şekil 2. Değer Öznelleştirme ön test

DEĞER ÖZNELLEŞTİRME / BAŞKASI NE YAPAR?

Aşağıdaki ifadeleri okuyun ve ne yapacağınızı seçin.

HOŞGÖRÜ Sınıfınıza Fransa'dan yeni bir öğrenci geldi. Çok az Almanca biliyor. Henüz hiç arkadaşı yok ve teneffüste (pausede) tek başına duruyor. Bu durumda, a) teneffüste (pausede) yanına gider oynarım. b) teneffüste (pausede) yanına gider oynarım ve derste yanına oturmak istediğimi öğretmene söyleyirim.	
SEVGİ Sizi inciten bir arkadaşınız hatasını anlayıp sizden özür diledi. Siz onun içindeki iyiliği fark ettiniz ve barıştınız. Bu durumda, a) ona karşı eskisi gibi davranır ve onunla oynarım. b) benim de ona karşı hatalı davranışlarımı tekrarlamadan arkadaşlığıma devam eder ve onunla oynarım.	
DUYARLILIK Yaşadığınız yerde park yok ve etrafı ormanla çevrili. Öğretmeniniz sınıfa park çizim projesi veriyor. Öğretmeniniz yaşadığınız yerin ve etrafının yukardan çizilmiş resmini (kroki) öğrencilere dağıtıyor. Göreviniz park için uygun bir alan bulup çizmeniz. Bu durumda, a) ağaçları kesmeden ormanla şehrin birleştiği bir yere park çizerim. b) hiç ağacın olmadığı şehir içindeki bir yere park çizerim. Parkın içinde ağaçların dikileceği yerleri belirlerim.	
SAYGI Öğretmeniniz "Çok gezen mi, çok okuyan mı bilir?" diye sınıfa sordu. Farklı görüşte olanları ikili gruplara ayırarak tartışmanızı istedi. Siz çok okuyan biliri savunuyordunuz; arkadaşınız ise çok gezen biliri savunuyordu. Arkadaşınızın sizden farklı düşünmesi sizi şaşırtmıştı. Bu durumda, a) arkadaşımın görüşleri farklı olsa da onu dinler ve görüşlerine değer veririm. b) arkadaşımın görüşleri farklı olsa da onu dinler ve görüşlerine değer veririm. Farklı düşünmenin karşılıklı dinlemeye engel olamayacağını söylerim.	
ESTETİK Öğretmeniniz sizin ebru çalışmalarınızı çok beğeniyordu. Lale ve Karanfil desenleri artık daha güzel yapıyordunuz. Yaptığınız en son çalışmanızı kuruturken yanlışlıkla üzerine siyah boya damladı. Bu durumda, a) çalışmanın üzerine siyah damlalar damlatarak yeni bir desen oluştururum. b) çalışmanın üzerine birbiriyile uyumlu renkli damlalar damlatarak yeni bir desen oluştururum.	
SORUMLULUK Küçük bir köyde okul müdürsünüz. Okulunuzla köyün arasından yol geçiyor ve okulunuz köy tarafında değil. Öğrencileriniz her gün karşıdan karşıya geçip okula gelip gidiyor. Maalesef yol üzerinde yaya geçidi ve trafik ışığı da yok. Bu durumda, a) üst makamlara yazı yazıp yola yaya geçidi ve trafik ışığı yaptırırım. b) üst makamlara yazı yazıp, okul yanlış yerde olduğu için köy tarafına yeni bir okul ve yola yaya geçidi ve trafik ışığı yaptırırım. Eski okulda yetişkinler için ücretsiz kurslar planlarım.	
DÜRÜSTLÜK Televizyonda haber sunucusunuz. Haberlerde suçlu olan birinin yerine isim benzerliğinden dolayı yanlışlıkla suçsuz bir insanın resmi kullanıldı. Suçsuz bir insan mağdur olmuş oldu. Bu durumda, a) haberlerde mağdur olan kişiden özür dilerim. b) haberlerde mağdur olan kişiye söz hakkı vererek kendisini ifade etmesini sağlar ve ondan özür dilerim.	
İŞBİRLİĞİ Sınıf arkadaşınızla Türk büyüklerini araştırma ödeviniz vardı. Öğretmeniniz internette veya kütüphaneden araştırma yapabileceklerini söyledi. Arkadaşınız interneti olmadığı için kütüphaneden araştırma yapmak istiyordu ama sizin evde internet vardı o yüzden internette araştırma yapmak istiyordunuz. Bu durumda, a) kendim internette, arkadaşım kütüphanede araştırma yaptıktan sonra birlikte oturup yazarım. b) arkadaşım ile birlikte önce kütüphaneye gidip sonra bizim evde internette araştırma yapar ve birlikte oturup yazarım.	

Şekil 3. Değer Özneleştirme son test

Değer Özneleştirme testi ön ve son test olarak ayrı ayrı olarak tasarlanmıştır. Bu uygulamada ön testte öğrencilere her değer için bir durum verilmiş ve başkasının ne yapacağını seçmeleri istenmiştir. Son testte ise aynı durum verilip öğrencinin kendisinin ne yapacağını seçmeleri istenmiştir. Burada amaç öğrencilere bir hikaye verip aynı durumda belirlenen değer açısından hem kendileri hem de başkaları için aynı davranışları ön görüp ön görmediklerini belirlemektir. Örneğin dürüstlük değeri için birinci aşamada

"Anıl televizyonda haber sunucusudur. Haberlerde suçlu olan birinin yerine isim benzerliğinden dolayı yanlışlıkla suçsuz bir insanın resmi kullanılmıştı. Suçsuz bir insan mağdur olmuş oldu. Bu durumda Anıl

- haberlerde mağdur olan kişiden özür dilerim.
- haberlerde mağdur olan kişiye söz hakkı vererek kendisini ifade etmesini sağlar ve ondan özür dilerim."

İkinci aşamada

"Televizyonda haber sunucusunuz. Haberlerde suçlu olan birinin yerine isim benzerliğinden dolayı yanlışlıkla suçsuz bir insanın resmi kullanıldı. Suçsuz bir insan mağdur olmuş oldu. Bu durumda,

- haberlerde mağdur olan kişiden özür dilerim.
- haberlerde mağdur olan kişiye söz hakkı vererek kendisini ifade etmesini sağlar ve ondan özür dilerim."

ifadeleri yer almıştır. Her sekiz değer için bir hikaye verilerek aynı durumda öğrencinin verdiği karara bakılmıştır. Burada önemli olan uygulama sonunda öğrencinin hem kendisi hem de başkası için aynı davranışı önerebilmesidir.

DEĞER SORGULAMA / DEĞER BELİRLEME			
SAYGI	SEVGİ	SORUMLULUK	HOŞGÖRÜ
İŞBİRLİĞİ	DUYARLILIK	DÜRÜSTLÜK	ESTETİK

Yukarıdaki değerleri aşağıdaki cümleler ile eşleştirin. Aşağıda 16 tane cümle verilmiştir. Her değer için iki cümlesi vardır. Cümlelerin yanına hangi değer olduğunu yazın.

	Değer cümleleri	Değer
1	Karaca'nın verdiği sözleri tutması ve doğruyu söylemesi	
2	Şiir yazmak için dört kişilik gruplara ayrılan öğrencilerin grupça birlikte şiir yazması	
3	Umut'un 18 Mart'ta okuyacağı şiir için üç fon müziği arasından en güzel müziği seçmesi	
4	Dost olan Alex ile Murat'ın farklı basketbol takımlarını tutmaları, takımlarının karşılıklı oynadığı maça birlikte gitmeleri	
5	Öğretmeninin hediye ettiği Türk bayrağını İsmail'in katlayıp koruması, bayramlarda sevinçle sallaması öpmesi	

Şekil 4. Değer Belirleme ön ve son testi

Değer Belirleme ön ve son testi her değer için eğitimi uygulama öncesi ve sonrası kullanılan bir testtir. Öğrencilerden uygulama öncesi ve sonrasında aşağıda yazılı on altı maddenin hangi değere karşılık geldiği yazılması istenmiştir. Bu testte sekiz değer için karşılık geldiği iki davranış cümlesi vardır. Burada amaç öğrencinin verilen davranış cümlelerinden değerleri çıkarmasını sağlamaktır. Aşağıda Değer Belirleme testinde yer alan on altı madde sıralanmıştır.

1. Karaca'nın verdiği sözleri tutması ve doğruyu söylemesi.
2. Şiir yazmak için dört kişilik gruplara ayrılan öğrencilerin grupça birlikte şiir yazması.
3. Umut'un 18 Mart'ta okuyacağı şiir için üç fon müziği arasından en güzel müziği seçmesi.
4. Dost olan Alex ile Murat'ın farklı basketbol takımlarını tutmaları, takımlarının karşılıklı oynadığı maça birlikte gitmeleri.
5. Öğretmeninin hediye ettiği Türk bayrağını İsmail'in katlayıp koruması, bayramlarda sevinçle sallaması öpmesi.
6. Erdem'in okuldan geldikten sonra ödevlerini yapması.
7. Ali'nin Afrika'da suyu olmayan köye su kuyusu açtırması.
8. Siren çalarak giden ambulansa arabaların yolun sağına ve soluna çekilerek yol vermeleri.
9. Okul aile birliği derneği üyelerinin birlikte 23 Nisan Kutlama programını hazırlamaları ve programı yapmaları.
10. İstiklal Marşı töreninde hazır ol da durmak ve İstiklal Marşını söylemek.
11. Arkadan yanlışlıkla ittiği için arkadaşının düşmesine neden olan Uygur'ın iten kişinin kendisi olduğunu söylemesi.
12. Düşüncelerine katılmadığınız bir kişiyi dinlerken onu kırmadan aynı düşüncede olmadığınızı söylemek.
13. Ebru kursunu bitiren Christina'nın ebru sergisi açması.
14. Farklı dine sahip insanların birlikte mutlu yaşaması.
15. On yaşındaki Ayşe'nin Van gölünde yaşayan inci kefal balığının nesli tükenme sorunu nedeniyle endişelenmesi.
16. Her sabah öğrencilerine gülümseyen, neşeyle ders anlatan Aslı öğretmenin öğrencilerine karşı içten olması.

Değer Böceği ön ve son testi her değerın eğitimi uygulama öncesi ve sonrası kullanılan bir test olarak tasarlanmıştır. Öğrencilerden uygulama öncesi ve sonrasında sekiz değerin tanımlayabilmeleri ve değerlerin boyutları olan kişisi, ortamı, davranışları, kazandırdıklarını belirleyebilmeleri istenmiştir. Bu teste her değerin altına bir kutucuk boşluk bırakılmıştır. Değerler tüm boyutlarıyla açıklanmış ve her değere bir numara verilmiştir. Burada amaç öğrencinin verilen tanım ve boyutlarını doğru değerle eşleştirebilmesidir.

SAYGI	SEVGİ	SORUMLULUK	HOŞGÖRÜ	İŞBİRLİĞİ	DUYARLILIK	DÜRÜSTLÜK	ESTETİK

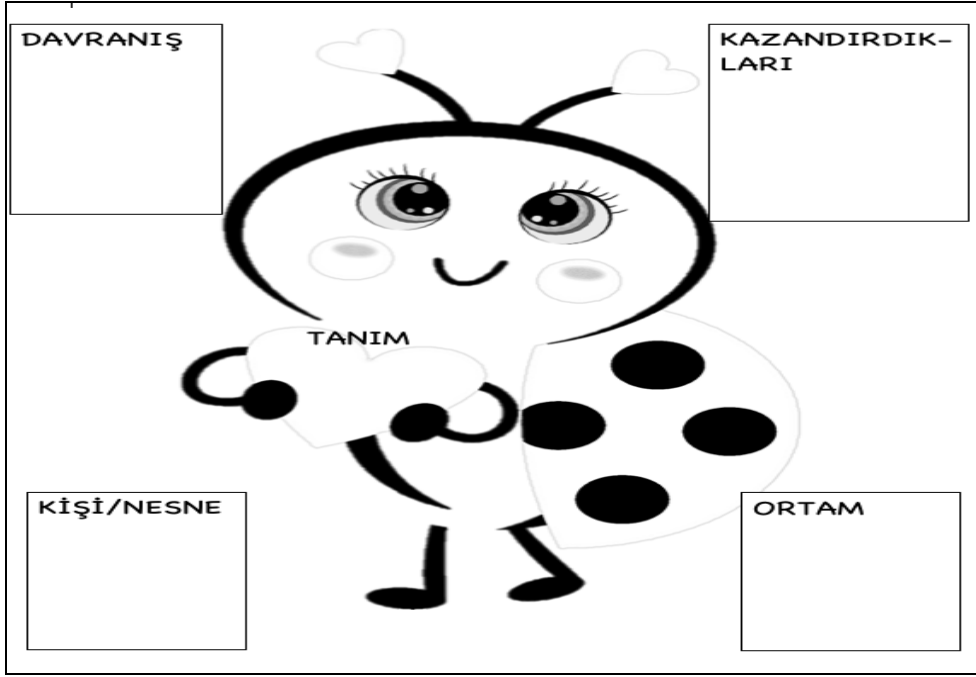
Aşağıda her değer numaralandırılmıştır. Her değerin tanımı, kişisi veya nesnesi, ortamı, davranışları ve kazanımları açıklanmıştır. Numaraların hangi değer olduğunu tahmin edin. Yukarıdaki değerin altındaki kutucuklara uygun numarayı yazın.

DEĞER	TANIM	KİŞİ/NESNE	ORTAM	DAVRANIŞ	KAZANDIRDIKLARI
1	Karşımadaki kişinin gelişimini sağlamaktır. Kendi gelişimimizi sağlamaktır.	Bize saygı duyan kişilere saygı gösterilir. Ülkelerin milli değerleri olan bayrak, marşı, kıyafet, yapıları vb. şeylere gösterilir.	Yaşadığımız çevre ve dünya. Bize saygı gösterilen yerlerdir.	Kendimize, etrafımızdaki insanlara, canlılara ve eşyalara dikkatli, özenli ve ölçülü davranmak. Ör. İstiklal Marşı töreni dışında bayrağa dokunmak, onu korumak, sevmek.	Yaşanabilir bir toplum, daha barışçıl bir toplum ve dünya sağlar.
2	Karşıdaki insanı olduğu gibi kabul etmektir.	Bizden farklı olan insanlara hoşgörülü olunur. Farklı dile ve kültüre sahip olan insanlara hoşgörülü olunur.	Bizden farklı ve iyi davranış gösteren kişilerle olan yerlerde	Bizden farklıya bir eksiği varsa kabul etmek. Bize zarar verirse bunu belirtmek.	Bir arada yaşama kolaylığı sağlar.
3	Kişinin üstlendiği görevi yapmaktır.	Arkadaşlara, aileye, öğretmene, hayvanlara ve bitkilere karşı sorumlu olunur. Kişi sahip olduğu eşyaya karşı sorumludur. Kendi diline ve kültürüne sahip çıkmak sorumluluktur.	Evimiz, okulumuz, sokağımız, ülkemiz. Yaşadığımız çevre ve dünya.	Etrafı temiz tutmak, kişisel temizlik, ödevlerimizi yapmak, arkadaşlarımızla iyi geçinmek.	Sağlık, terbiye, huzur, uyum sağlar.
4	İnsanlara, canlılara eşyalara olumlu güzel duygular beslemektir.	Anneye, babaya, kardeşe, akrabalara, arkadaşlara, okula, öğretmene sevgi gösterilir. Çevreye, yaşadığımız ülkeye ve vatanımıza karşı sevgi gösterilir.	Sevgi gördüğümüz yerler. Sevgimizin ihtiyacında insanların olduğu yerler.	Değer verdiğimiz beğendiğimiz insanlara, canlılara, milli ve kültürel değerlere (bayrak, marş, bayramlar vb.) karşı içten olmak.	İnsanlar arasındaki güveni, dostluğu, özeni, fedakarlığı ve bağlılığı artırır. İnsanların kalplerini birbirine yaklaştırır. İnsanlarla canlıları birbirine yaklaştırır.
5	İyinin ve güzelin farkına varmak beğenmektir.	İyi ve güzele karşı duyarlı olan kişilerdir.	İyinin ve güzelin olduğu ortamlardır. Bilimin, sanatın, doğanın olduğu ortamlardır.	Beğenmek ve bunu ifade etmek. Resim yapmak, müzik aleti çalmak, şiir yazmak gibi sanatsal etkinlikler.	Estetik duygusu gelişir. Hayattan keyif almaya sağlar.
6	İnsanların birlikte üstlendikleri görevi yerine getirmeleridir.	Aile, okul ve sınıf gibi ortak yaşamı olan kişilerdir. Takım çalışmasında, dans grubunda, proje çalışmasında olan kişilerdir.	Evimiz, sınıfımız, okulumuz, Kültür ve dayanışma dernekleri. Ekip olarak bir araya gelinen yerler.	İnsanlar birlikte hareket eder. Birlikten güç doğar anlayışı ile dayanışma içinde olmak.	Rakip değil ekip olmayı sağlar. İnsanlar arasında dayanışma ve yardımlaşmayı güçlendirir. Dostluğu güçlendirir. Birlikte hareket etme alışkanlığını kazandırır. Bayram ve kutlamalarda görev alındığında uyumlu olmayı sağlar.
7	Doğruyu söylemektir.	Kişinin doğru bildiği şey ile kişinin söylediği şeylerdir.	Kişinin doğru söylediği yerlerdir.	Doğru söylemek, yalan söylememektir. İnsanları kandırmamaktır.	Güveni artırır. Dayanışmayı artırır.
8	İnsanlara, doğaya karşı yapılan haksızlık karşısında hassasiyettir. Doğaya özen göstermektir. Yoksul ve muhtaç insanları umursamaktır.	Dünyanın doğal kaynaklarını dikkatli kullanan kişilerdir. Doğal afetlerden, açlıktan, savaştan etkilenen insanlara ve canlılara yardım eden kişilerdir.	Yaşadığımız çevre ve dünya. Özellikle afet yaşanan yerler.	Nesli tükenmek üzere olan canlılar için hassas davranmak, bilmek ve araştırmak. Ör. Depremden etkilenmiş insanlara yardım edebilmek.	Görmedim, duymadım, bilmiyorum gibi olumsuz davranışlardan kişileri korur. İnsanın çevresine doğaya karşı, dikkatli olmasını sağlar.

Şekil 5. Değer Böceği ön ve son testi

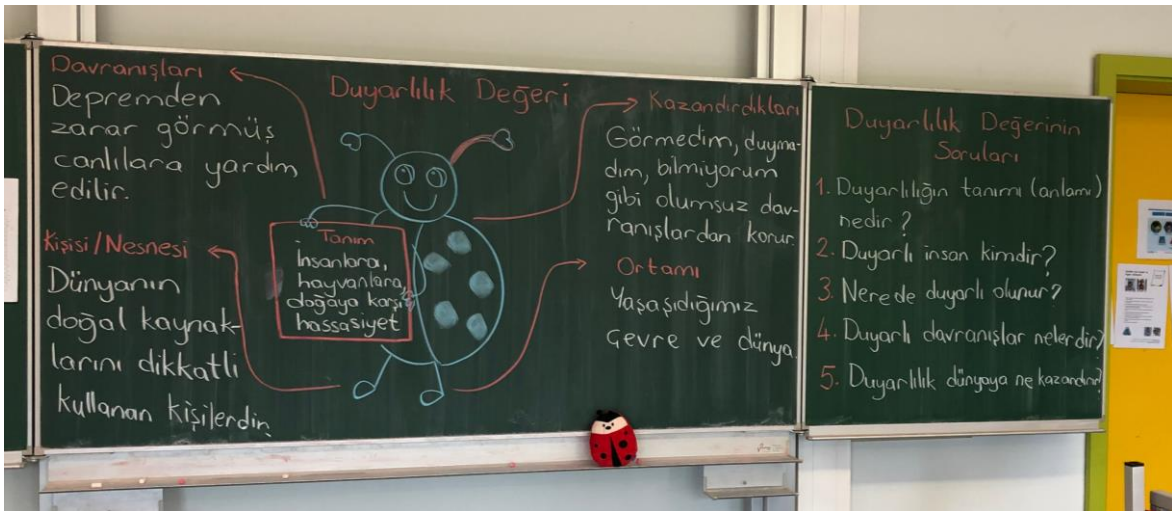
Deneyisel İşlemlerin Uygulanışı

Araştırma boyunca ele alınan her değer için uygulama öncesinde öğrencilere değer ilgili bir sunum yapılmamış ve öğrencilerin sahip oldukları düzeyi ortaya koyan ön testler uygulanmıştır. Sonrasında ele alınan her bir değer için Değer Böceği tekniği çalışılmıştır. Değer Böceği tekniği sokratik sorgulama yöntemine dayalı bir tekniktir. Değer Böceği tekniği ile bu araştırmanın uygulama kısmı yapılmıştır. Her değer bu şekilde ele alındıktan sonra öğrencilerin sahip oldukları düzeyi ortaya koyan son testler uygulanmıştır. Uygulama kısmında kullanılan Değer Böceği tekniği ile Değer Böceği tekniğinin ön test ve son testi birbirlerinden farklıdır. Değer Böceği tekniği, Değer Bilinçlendirme yaklaşımını ortaya koyan Bacanlı (2015) tarafından geliştirilen bir tekniktir. Değer Böceği tekniği şekil 6'de verilmiştir.

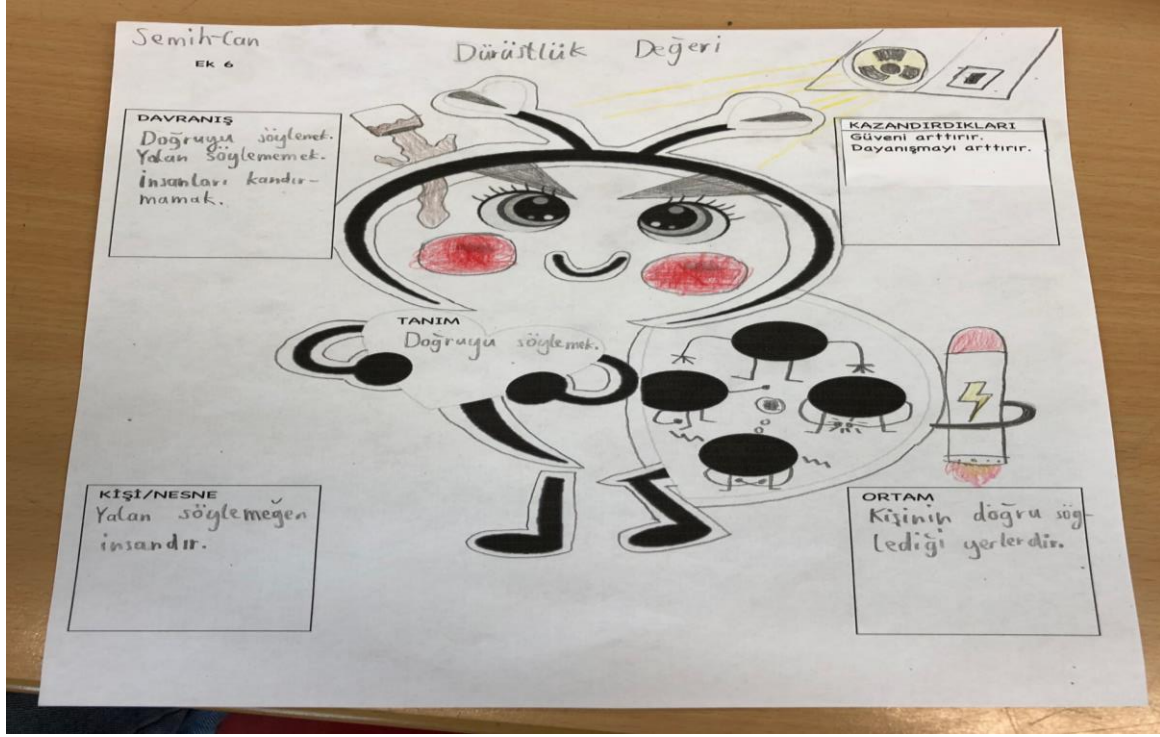

Şekil 6.

Değer Böceği tekniği, 45 dakika ders süresince uygulanmıştır. Uygulama sürecinde her değer için tahtaya bir değer uğur böceği çizilmiştir. Değer böceğinin başı, gövdesi ve dört bacağı bulunmaktadır. Her bir bacağın değer anlaşılmada bir işlevi vardır. Değerin bacakları sırasıyla kişisi/nesnesi, ortamı, davranışları ve kazandırdıklarıdır. Değerin gövdesinde ise değer tanımı yer alır. Sokratik sorgulama yöntemiyle değer tanımı, kişisi/nesnesi, ortamı, davranışları ve kazandırdıkları sırayla tartışmaya açılarak, öğrencilerin hemfikir oldukları cümlelere ulaşılır. Öğrencilere şekil 6'daki gibi boş bir değer böceği verilir ve her öğrenci ulaşılan cümlelere bağlı kalarak kendi değer böceklerini yazarlar. Şekil 7'de tahtada çizilmiş sokratik sorgulama yoluyla tamamlanmış değer böceği gösterilmiştir. Şekil 8'de ise bir öğrencinin değer böceği gösterilmiştir.

Şekil 7.

Şekil 8.

Değer Bilinçlendirme yaklaşımının uygulaması Tablo 2’de gösterilmiştir. Tablo 2’den de anlaşılacağı üzere araştırma 07.06.2021- 27.07.2021 tarihleri arasında 8 hafta sürecinde yapılmıştır. Uygulama öncesi ön testler ve uygulama sonrası son testler veri toplama araçlarıdır. Verilerin toplanmasında, araştırma sürecinin planlamasında ve uygulanmasında alan uzmanlarından görüş alınmıştır.

Tablo 2. Değer Eğitimi Uygulaması

Hafta	Tarih	Tema	Değer	Süre	
				45 dakika	45 dakika
1.	07.06.2021	Ben ve Ailem	Sevgi	Uygulama Öncesi Ön Testler	Uygulama
	09.06.2021	Ben ve Ailem	Sevgi	Uygulama Sonrası Son Testler	
2.	14.06.2021	Çevre, Farklılıklar ve Birlikte Yaşam	Sorumluluk	Uygulama Öncesi Ön Testler	Uygulama
	16.06.2021	Çevre, Farklılıklar ve Birlikte Yaşam	Sorumluluk	Uygulama Sonrası Son Testler	
3.	21.06.2021	Oyun ve Eğlence	Dürüstlük	Uygulama Öncesi Ön Testler	Uygulama
	23.06.2021	Oyun ve Eğlence	Dürüstlük	Uygulama Sonrası Son Testler	
4.	28.06.2021	Bayramlar ve Kutlamalar	İş birliği	Uygulama Öncesi Ön Testler	Uygulama
	30.06.2021	Bayramlar ve Kutlamalar	İş birliği	Uygulama Sonrası Son Testler	
5.	04.07.2021	Gezelim, Görelim	Duyarlılık	Uygulama Öncesi Ön Testler	Uygulama
	06.07.2021	Gezelim, Görelim	Duyarlılık	Uygulama Sonrası Son Testler	
6.	11.07.2021	Geçmişe Açılan Kapı	Saygı	Uygulama Öncesi Ön Testler	Uygulama
	13.07.2021	Geçmişe Açılan Kapı	Saygı	Uygulama Sonrası Son Testler	
7.	18.07.2021	Sanat ve Edebiyat	Estetik	Uygulama Öncesi Ön Testler	Uygulama
	20.07.2021	Sanat ve Edebiyat	Estetik	Uygulama Sonrası Son Testler	
8.	25.07.2021	İnsan ve Doğa	Hoşgörü	Uygulama Öncesi Ön Testler	Uygulama
	27.07.2021	İnsan ve Doğa	Hoşgörü	Uygulama Sonrası Son Testler	

Verilerin Analizi

Veriler SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) 26.00 paket programıyla analiz edilmiştir. Sonuçların yorumlanmasında 0,05 anlamlılık düzeyi ölçüt alınmıştır. Araştırmaya katılan kişi sayısının 10 kişi ile sınırlı olması ve ön test-son test ölçüm puanları arasındaki ilişkiyi ortaya çıkarmak için Non-parametrik test olan Wilcoxon İşaretli Sıralar testi kullanılmıştır.

BULGULAR

Bu bölümde araştırmanın problemlerine ilişkin istatistiksel analizler sonucunda ulaşılan bulgularına ve yorumlarına yer verilmiştir. Araştırmanın birinci alt problemi doğrultusunda, Değer Bilinçlendirme Yaklaşımı'nın Değer Konumlandırma basamağındaki Değer Metre tekniğinin öğrenciler üzerindeki etkisine bakılmıştır.

Tablo 3. Öğrencilerin Değer Metre Tekniği Ön Test Son Test Puanlarının Wilcoxon İşaretli Testi ile İncelenmesi

Ön Test Son Test Ölçümü	N	$\bar{x}_{sıra}$	$\sum_{sıra}$	z	p
Negatif Sıralar	1	3,50	3,50		
Pozitif Sıralar	7	4,64	32,50	-2,035	,042*
Eşit	2				
Toplam	10				

*p<0,05

Tablo 3'de öğrencilerin Değer Metre tekniği ön test son test puanlarına Wilcoxon İşaretli Sıralar testi ile bakılmıştır. Uygulama öncesi ön test ve uygulama sonrası son test sonuçları arasında anlamlı ve olumlu yönde farklılık bulunmuştur (z= -2,035; p<0,05). Uygulama sonrasında öğrencilerin çoğunun 4. ve 5. kutucuğu boyadıkları gözlenmiştir. Bu durum öğrencilerin belirlenen sekiz değere sahip olduklarını düşündüklerini ve bu sebeple idealleştirebildiklerini göstermektedir. Bacanlı (2017) Değer Metre ile kişinin değerini onun için nerede durduğunu belirlemiş olduğunu ifade eder. Böylelikle kişi kendi değerleri üzerinde düşünüp, kendi değerinin farkına varır ve idealleştirebilir.

Araştırmanın İkinci alt problemi doğrultusunda, Değer Bilinçlendirme Yaklaşımı'nın Değer Özneleştirme basamağındaki Başkası Ne Yapar tekniğinin öğrenciler üzerindeki etkisine bakılmıştır.

Tablo 4. Öğrencilerin Başkası Ne Yapar Tekniği Ön Test Son Test Puanlarının Wilcoxon İşaretli Testi ile İncelenmesi

Ön Test Son Test Ölçümü	N	$\bar{x}_{sıra}$	$\sum_{sıra}$	z	p
Negatif Sıralar	2	2,50	5,00		
Pozitif Sıralar	7	5,71	40,00	-2,094	,036*
Eşit	1				
Toplam	10				

*p<0,05

Tablo 4'de öğrencilerin Başkası Ne Yapar tekniği ön test son test puanlarına Wilcoxon İşaretli Sıralar testi ile bakılmıştır. Uygulama öncesi ön test ve uygulama sonrası son test sonuçları arasında anlamlı ve olumlu yönde farklılık bulunmuştur (z= -2,094; p<0,05). Bu uygulamada

her değer için bir durum verilmiş ve duruma uygun davranışın seçilmesi istenmiştir. Uygulama sonrasında öğrencilerin çoğunun kendileri için kabul ettikleri davranışları, başkaları içinde kabul ettikleri; uygulama öncesi ise kendileri için kabul ettikleri davranışları, başkaları için kabul etmedikleri ve arada bir tutarsızlık olduğu gözlenmiştir. Bu durum uygulama sonrasında öğrencilerin belirlenen sekiz değeri hem kendileri için hem de başkaları için öngördüklerini ve bu nedenle aynı davranışı benimsediklerini göstermektedir. Bacanlı'ya (2017) göre kişi değeri hem kendisi hem de başkaları için ön görmeli ve aynı davranışları beklemelidir. Başkası Ne Yapar ile kişiye bir hikaye verilerek kahramanın davranışları ile aynı durumda iken kendisinin davranışları arasındaki tutarlılık belirlenir. Böylelikle aynı durumda iken kişinin hem kendisinin hem de başkalarının davranışları arasında tutarlılık yakalanabilir.

Araştırmanın üçüncü alt problemi doğrultusunda, Değer Bilinçlendirme Yaklaşımı'nın Değer Sorgulama basamağındaki Değer Belirleme tekniğinin öğrenciler üzerindeki etkisine bakılmıştır.

Tablo 5. Öğrencilerin Değer Belirleme Tekniği Ön Test Son Test Puanlarının Wilcoxon İşaretli Testi ile İncelenmesi

Ön Test Son Test Ölçümü	N	$\bar{x}_{sıra}$	$\sum_{sıra}$	z	p
Negatif Sıralar	0	,00	,00		
Pozitif Sıralar	7	4,00	28,00		
Eşit	3			-2,388	,017*
Toplam	10				

*p<0,05

Tablo 5'de öğrencilerin Değer Belirleme tekniği ön test son test puanlarına Wilcoxon İşaretli Sıralar testi ile bakılmıştır. Uygulama öncesi ön test ve uygulama sonrası son test sonuçları arasında anlamlı ve olumlu yönde farklılık bulunmuştur (z= -2,388; p<0,05). Uygulama sonrasında öğrencilerin çoğunun verilen davranış cümlelerinden doğru değerleri belirledikleri uygulama öncesi ise yanlış değerleri belirledikleri gözlenmiştir. Bu durum uygulama sonrasında öğrencilerin belirlenen sekiz değer ile tercih ettikleri davranışlar arasında uyum olduğunu göstermektedir. Bacanlı (2017) Değer Belirleme ile kişinin davranışlardan değer çıkarımda bulunabileceğini ifade eder. Böylelikle kişinin benimsediği değerler ile davranışları tutarlılık gösterebilir.

Araştırmanın dördüncü alt problemi doğrultusunda, Değer Bilinçlendirme Yaklaşımı'nın Değer Analizi basamağındaki Değer Böceği tekniğinin öğrenciler üzerindeki etkisine bakılmıştır.

Tablo 6. Öğrencilerin Değer Böceği Tekniği Ön Test Son Test Puanlarının Wilcoxon İşaretli Testi ile İncelenmesi

Ön Test Son Test Ölçümü	N	$\bar{x}_{sıra}$	$\sum_{sıra}$	z	p
Negatif Sıralar	0	,00	,00		
Pozitif Sıralar	10	5,50	55,00		
Eşit	0			-2,814	,005*
Toplam	10				

*p<0,05

Tablo 6'de öğrencilerin Değer Böceği tekniği ön test son test puanlarına Wilcoxon İşaretli Sıralar testi ile bakılmıştır. Uygulama öncesi ön test ve uygulama sonrası son test sonuçları arasında anlamlı ve olumlu yönde farklılık bulunmuştur (z= -2,814; p<0,05). Bu durum uygulama sonrasında öğrencilerin belirlenen sekiz değeri tanımlayabildiklerini, değerlerin

kişisini, ortamını, davranışlarını ve kazandırdıklarını açıklayabildiklerini göstermektedir. Uygulama öncesinde ise öğrencilerin değer tanımlarının net olmadığı, değer kiminle ilgili olduğu, değer davranışlarının neler olduğu, değer hangi ortamlarda uygulanabilir olduğu ve değer kişiye kazandırdıklarının neler olduğu konusunda net bir fikre sahip olmadıkları gözlenmiştir. Bacanlı (2017) Değer Böceği ile değerlerin tanımı ile kişisi, ortamı, davranışları ve kazandırdıklarıyla ele alındığını belirtir. Böylelikle kişi benimsediği değeri tanımlayabilir ve değer boyutları olan kişisi, ortamı, davranışları ve kazandırdıklarıyla açıklayabilir.

TARTIŞMA, SONUÇ ve ÖNERİLER

Araştırmada Değer Konumlandırma basamağında Değer Metre tekniği kullanılmıştır. Değer Metre tekniği kişinin değerlerinin yerini belirlemeye yöneliktir. Kişi değerlerinin farkına varır ve onları idealleştirmeye çalışır (Bacanlı, 2017). Bu araştırmada Değer Metre tekniği ile sekiz değere bakılmış ve öğrencilerin duyarlılık, dürüstlük, estetik, hoşgörü, işbirliği, saygı, sevgi ve sorumluluk değerlerini idealleştirebildikleri bulunmuştur. Değer Metre tekniği kullanarak yaptıkları araştırmada, Bacanlı, Akgül ve Akgül (2017) saygı değerini öğrencilerin idealleştirebildiklerini belirlemişlerdir. Bununla birlikte Değer Konumlandırma basamağının Değer Metre tekniği ile benzer bir tekniği olan Dünya Değeri tekniği ile Bacanlı ve Türkan (2016) hoşgörü, yardımseverlik ve dürüstlük değerlerini; Akgül (2020) sevgi, saygı, sorumluluk, dürüstlük ve yardımseverlik değerlerini öğrencilerin idealleştirebildiklerini belirlemişlerdir. Bu araştırmanın ve önceki araştırmaların karşılaştırılması sonucunda sevgi, saygı, sorumluluk, hoşgörü ve dürüstlük değerleri üzerinde benzer sonuçlar bulunmuştur. Bu araştırma sonucuna göre Değer Metre tekniği ile öğrenciler sekiz değerleri kendileri açısından daha önemli konumda belirlemişlerdir. Bu durum öğrencilerin sekiz değer üzerinde düşünerek, farkındalık kazanarak idealleştirebildiklerini gösterebilir.

Araştırmada Değer Özneleştirme basamağında Başkası Ne Yapar tekniği kullanılmıştır. Başkası Ne Yapar tekniğinde kişiye bir hikaye verilerek kahramanın davranışları ile aynı durumda iken kendisinin davranışları arasındaki tutarlılık belirlenir (Bacanlı, 2017). Bu araştırmada Başkası Ne Yapar tekniği ile sekiz değere bakılmış ve öğrencilerin duyarlılık, dürüstlük, estetik, hoşgörü, işbirliği, saygı, sevgi ve sorumluluk değerlerini hem kendileri için hem de başkaları için öngördükleri bulunmuştur. Başkası Ne Yapar tekniği kullanarak yapılan araştırmalarda, Bacanlı, Akgül ve Akgül (2017) saygı değerini; Akgül (2020) sevgi, saygı, sorumluluk, dürüstlük ve yardımseverlik değerlerini öğrencilerin hem kendileri için hem de başkaları için öngördüklerini belirlemişlerdir. Bununla birlikte Değer Özneleştirme basamağında Başkası Ne Yapar tekniği ile benzer bir teknik olan Hayali-İdeal-Kendisi Çocuk tekniği ile Bacanlı, Akgül ve Akgül (2016) aile birliğine önem verme, dürüstlük, saygı, temizlik, çalışkanlık ve sorumluluk değerlerini öğrencilerin hem kendileri için hem de başkaları için öngördüklerini belirlemişlerdir. Bu araştırmanın ve önceki araştırmaların karşılaştırılması sonucunda sevgi, saygı, sorumluluk ve dürüstlük değerleri üzerinde benzer sonuçlar bulunmuştur. Bu araştırma sonucuna göre Başkası Ne Yapar tekniği ile değerlerin davranışsal sonuçları açısından tutarlılık yakalanmıştır. Böylelikle öğrencilerin sekiz değer üzerinden hem kendileri hem de başkaları açısından aynı davranışlar öngörerek, değer davranış tutarlılığını yakaladıkları söylenebilir.

Araştırmada Değer Sorgulama basamağında Değer Belirleme tekniği kullanılmıştır. Bu teknikte seçilen değer ile tercih edilen davranış arasındaki uyuma bakılır (Bacanlı, 2017). Bu araştırmada Değer Belirleme tekniği ile sekiz değere bakılmış ve öğrencilerin duyarlılık, dürüstlük, estetik, hoşgörü, işbirliği, saygı, sevgi ve sorumluluk değerleri ile tercih ettikleri davranışları arasında uyum olduğunu bulunmuştur. Değer Belirleme tekniği kullanarak yapılan araştırmalarda, Bacanlı, Akgül ve Akgül (2016) aile birliğine önem verme, dürüstlük, saygı, sevgi, temizlik, hoşgörü, sorumluluk ve sağlıklı olmaya önem verme değerlerinin; Bacanlı, Akgül ve Akgül (2017) saygı değerinin; Akgül (2020) sevgi, saygı, sorumluluk, dürüstlük ve yardımseverlik değerlerinin öğrencilerin tercih ettikleri davranışlar ile uyum içerisinde olduğunu belirlemişlerdir. Bu araştırmanın ve önceki araştırmaların karşılaştırılması

sonucunda sevgi, saygı, sorumluluk, hoşgörü ve dürüstlük değerleri üzerinde benzer sonuçlar bulunmuştur. Bu araştırma sonucuna göre Değer Belirleme tekniği ile öğrenciler davranışlardaki doğru değerleri belirleyebilmişlerdir. Bu durum öğrencilerin davranışları sorgulayabildiklerini ve doğru değeri seçerek doğru karar verdiklerini gösterebilir.

Araştırmada Değer Analizi basamağında Değer Değer Böceği tekniği kullanılmıştır. Değer Böceği tekniği öğrencinin değeri tanımlayabilmesini; değerini kişisini, ortamını, davranışlarını ve kazandırdıklarını açıklayabilmesini belirlemeye yöneliktir (Bacanlı, 2017). Bu araştırmada Değer Böceği tekniği ile sekiz değere bakılmış ve öğrencilerin duyarlılık, dürüstlük, estetik, hoşgörü, işbirliği, saygı, sevgi ve sorumluluk değerlerini tanımlayabildikleri ve bu değerlerin kişisini, ortamını, davranışlarını ve kazandırdıklarını açıklayabildikleri bulunmuştur. Değer Böceği tekniği kullanarak yapılan araştırmalarda, Bacanlı ve Akgül (2015) hoşgörü, temizlik, sorumluluk ve sabır değerlerini; Bacanlı ve Türkan (2015) hoşgörü ve sorumluluk değerlerini; Bacanlı, Akgül ve Akgül (2017) saygı değerini; Akgül (2020) sevgi, saygı, sorumluluk, dürüstlük ve yardımseverlik değerlerini öğrencilerin tanımlayabildiklerini ve değerlerin kişisini, ortamını, davranışlarını ve kazandırdıklarını açıklayabildiklerini belirlemişlerdir. Bu araştırmanın ve önceki araştırmaların karşılaştırılması sonucunda sevgi, saygı, sorumluluk, hoşgörü ve dürüstlük değerleri üzerinde benzer sonuçlar bulunmuştur. Bu araştırma sonucuna göre Değer Değer Böceği tekniği ile öğrencilerin sekiz değerini tanımlayabilmeleri ve değerlerin kişisi, ortamı, davranışları ve kazandırdıkları boyutlarıyla açıklayabilmeleri, değerlerin öğrenciler tarafından benimsendiğini ve bu değerlere sahip olduğunu gösterebilir.

Almanya’da yaşayan iki dilli Türk öğrenciler eğitim yaşamlarında Almancayı, günlük yaşamlarında iki dili kullanmaktadırlar. Türkçe ve Türk Kültürü dersleri, Türkçenin ve Türk kültürünün edinilmesini iki dilli Türk öğrenciler için sağlayan eğitim ortamlarıdır. Değer Bilinçlendirme Yaklaşımı, Türk Kültürüne uygun bir değer eğitimi modeli ortaya koyma çabası sonucunda geliştirilmiştir. Bununla birlikte yaklaşım, benzer soruları olan toplumlar ve kültürler için de uygulanabilir bir model olarak ortaya çıkmıştır (Bacanlı, 2017). Bu nedenle Almanya’da yaşayan iki dilli Türk öğrenciler için Türkçe ve Türk Kültürü derslerinde sekiz hafta boyunca Değer Bilinçlendirme uygulaması yapılmıştır. Böylelikle Türk Kültürünün ve Almanya’nın kültürel öğeleri dikkate alınarak değer eğitimi yapılmak hedeflenmiştir. Değer Bilinçlendirme uygulaması için değerler belirlenirken Türkçe ve Türk Kültürü Dersi Öğretim Programı (2018) ve Unesco (Living Values Education) Yaşayan Değerler Eğitimi programı dikkate alınmıştır. Sonuç olarak iki dilli Türk öğrencilerine Değer Bilinçlendirme Yaklaşımının dört basamağı uygulandığında, değer eğitiminin öğrenciler üzerinde anlamlı ve olumlu yönde farklılık gösterdiği bulunmuştur. Bu bağlamda Türkçe ve Türk Kültürü derslerinde Değer Bilinçlendirme Yaklaşımı değer eğitimi modeli olarak uygulanabilir. Yurt dışına görevlendirilen Türkçe ve Türk Kültürü öğretmenleri, Türk Kültürünün temel unsurlarını aktarmak ve Türk Kültürü ile bulunulan ülkenin kültürel öğeleri ilişkilendirerek aktarmak için değer eğitimcisi eğitimini alabilir.

Teşekkür

Kıymetli hocam Prof. Dr. Hasan Bacanlı’nın anısına saygıyla...

KAYNAKÇA

- Akgül, A. (2019). *Değer bilinçlendirme yaklaşımına dayalı pozitif psikoloji uygulaması*. [Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul Arel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Akgül, İ. (2020). *İlkokul öğrencileri için değer bilinçlendirme yaklaşımına dayalı değer eğitimi uygulaması*. [Yayınlanmamış doktora tezi]. Kütahya Dumlupınar Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü.
- Akgül, İ. ve Bacanlı, H. (2015, 5-7 Kasım). *İlkokul dördüncü sınıf öğrencileri için değer böceği uygulamalar* [Bildiri Sunumu]. II. Ulusal Değerler Eğitim Kongresi, Kırıkkale.
- Bacanlı, H. (2015, 5-7 Kasım). *Değer eğitiminde değer bilinçlendirme yaklaşımı* [Çağrılı konuşma]. II. Ulusal Değerler Eğitimi Kongresi, Kırıkkale.
- Bacanlı H. (2016). Values consciousness as a value education approach. *Canadian International Journal of Social Science and Education*, 8, 242-251
- Bacanlı, H. (2017). *Değer bilinçlendirme yaklaşımı*. Çizgi Kitapevi.
- Bacanlı, H. ve Dombaycı, M.A. (2012). *Değer eğitiminde değer boyutlandırma yaklaşımı*, İçinde II. Uluslararası Değerler ve Eğitimi Sempozyumu (s. 889-912). DEM Yayınları
- Bacanlı, H. ve Akgül, İ. (2015, 5-7 Kasım). *İlkokullar için erdemli çocuk projesi* [Bildiri Sunumu]. II. Ulusal Değerler Eğitim Kongresi, Kırıkkale.
- Bacanlı, H. ve Türkan, S. (2015, 5-7 Kasım). *Değer böceği uygulamalarının varyasyonlar* [Bildiri Sunumu]. II. Ulusal Değerler Eğitim Kongresi, Kırıkkale.
- Bacanlı, H. ve Türkan, S. (2016, 21-24 Nisan). *İlkokul öğrencileri için değer bilinçlendirmeye dayalı Değer Konumlandırma etkinlikleri* [Bildiri Sunumu]. 25. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi (UEBK 2016). Antalya.
- Bacanlı, H., Akgül, İ. ve Akgül, A. (2015, 5-7 Kasım). *Değer örgütlenmesini belirlemeye yönelik bir teknik: Değer Sosyometrisi* [Bildiri Sunumu]. II. Ulusal Değerler Eğitim Kongresi, Kırıkkale.
- Bacanlı, H., Akgül, İ. ve Akgül, A. (2016a, 21-24 Nisan). *İlkokul öğrencileri için değer bilinçlendirmeye dayalı değer öznelendirme etkinlikleri* [Bildiri Sunumu]. 25. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi (UEBK 2016). Antalya.
- Bacanlı, H., Akgül, İ. ve Akgül, A. (2016b, 21-24 Nisan). *İlkokul öğrencileri için değer bilinçlendirmeye dayalı değer sorgulama etkinlikleri* [Bildiri Sunumu]. 25. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi (UEBK 2016). Antalya.
- Bacanlı, H., Akgül, İ. ve Akgül, A. (2016c, 21-24 Nisan). *Değer böceği etkinliğinin farkındalık çalışmalarında kullanılması: Doğala Dönüş Projesi* [Bildiri Sunumu]. 25. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi (UEBK 2016). Antalya.
- Bacanlı, H., Akgül, İ. ve Akgül, A. (2016d, 3 Aralık). *Kişilerin değer tercihleri ile değer örüntüleri arasındaki ortaya koymaya yönelik bir çalışma* [Bildiri Sunumu]. VIII. Ulusal Öğretmenim Sempozyumu, İstanbul.
- Bacanlı, H., Akgül, İ. ve Akgül, A. (2017a, 20-23 Nisan). *Değer bilinçlendirme yaklaşımına dayalı değer eğitimi uygulaması: Saygı değeri örneği* [Bildiri Sunumu]. 26. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi (ICES-UEBK 2017). Antalya.
- Bacanlı, H., Akgül, İ. ve Akgül, A. (2017b, 20-23 Nisan). *Değer böceği etkinliğinin eğitsel rehberlik faaliyetlerde uygulanabilirliğinin belirlenmesi* [Bildiri Sunumu]. 26. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi (ICES-UEBK 2017). Antalya.
- Dinçer, D. (2018). Değer bilinçlendirme yaklaşımı [H. Bacanlı tarafından yayına hazırlanan Değer bilinçlendirme yaklaşımı başlıklı kitabın değerlendirmesi]. *Journal of Economy Culture and Society*, 58, 249-254. <https://doi.org/10.26650/IECS476680>
- Fichter, J.H. (2012). *Sosyoloji nedir*. (N. Çelebi Çev.). Anı Yayıncılık. (Orijinal basım tarihi 1971)
- Freakley, M., Burgh, G. ve MacSporran, L. T. (2008). *Values education in schools: A resource book for student inquiry*. Aust Council for Ed Research.
- Hofstede, G. (2001). *Culture's consequences: comparing values, behaviors, institutions, and organizations across nations* (Second Edition). Sage Publications.
- Karasar, N. (2015). *Bilimsel araştırma yöntemi*. (28. Basım). Nobel Yayın Dağıtım.
- Milli Eğitim Bakanlığı (2018). *Türkçe ve Türk kültürü dersi öğretim programı (1,2,3,4,5,6,7 ve 8. Seviyeler)*. MEB Yayıncılık.
- Ulusoy, K. ve Arslan, A. (2014). Değerli bir kavram olarak "değer ve değerler eğitimi" R. Turan ve K. Ulusoy (Ed.), *Farklı yönleri ile değerler eğitimi* içinde (s. 2-15). Pegem Akademi.
- Ulusoy, K. ve Dilmaç, B. (2015). *Değerler eğitimi*. (3. bs.). Pegem Akademi.
- Şen, Ü. (2016). iki dilli Türk çocuklarına temel beceri ve temel değerlerin öğretiminde Nasrettin Hoca Fıkralarının yeri. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(40).

- Şentürk, L., & Aktaş, E. (2015). Türkiye'de ve Romanya'da okutulan ana dili Türkçe ders kitaplarının değer iletimi açısından karşılaştırılması. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 13(29), 215-243.
- Yeşilyurt, E. ve Keskin, H. (2020). Yurt dışında yaşayan iki dilli Türk çocukları için yazılan Türkçe öğretim kitaplarındaki atasözü ve deyimlerin değerler eğitimi açısından incelenmesi. *Turkish Studies*, 15, 4.
- Living Values Education. 10 Mart 2021 tarihinde <https://www.livingvalues.net/about-lve/> adresinden edinilmiştir.

Value Education for Bilingual Turkish Students: Value Consciousness Approach

Seda TÜRKAN¹

Cited:

Türkan, S. (2023). Value Education for Bilingual Turkish Students: Value Consciousness Approach, *Journal of Interdisciplinary Educational Research*, 7(16), 373-389, DOI: 10.57135/jier. 1252394

Abstract

This study aims to determine the effect of value education on students by applying the Value Consciousness Approach to bilingual Turkish students living in Germany. The study was carried out with eight values: sensitivity, honesty, aesthetics, tolerance, cooperation, respect, love, and responsibility. The study group of research consisted of 10 students in the 3rd and 4th grades. The study lasted for eight weeks and a single value was considered each week. In the study, a pre-experimental method was used to determine the effect of the Value Consciousness application on students. Pre-test and post-test were used before and after the application to reveal the level of the students regarding the eight values determined. Wilcoxon Signed Ranks test was used in the analysis of the data obtained in the study. As a result, it was determined that the techniques included in the application were effective on bilingual Turkish students.

Key Words: Value consciousness approach, value education, bilingual Turkish students

INTRODUCTION

The concept of value, which is one of the materials of understanding human beings, plays a key role in social sciences. Value is attributed to everything that is useful, desirable or admirable for the individual and the group. Value is a criterion that gives meaning and importance to society and culture (Fichter, 2012). For this reason, value is at the centre of the culture in which it is located and concerns both the individual and the society (Hofstede, 2001). The transfer of values, which are important for the individual and society, is possible through value education. Before school, value education is carried out in the family, which is the smallest unit of society. In the value education undertaken by the school, it is aimed for the student to develop, to feel responsibility towards the society and to feel cultural belonging (Ulusoy & Arslan, 2014). In addition, value education in schools provides the listing of preferred values, determination of lived values and revealing the incompatibilities between them and includes processes such as reasoning and evaluation (Freakley, Burgh, & MacSporran, 2008).

There are different approaches and applications in value education. These approaches are categorized under four headings: Value Inoculation, Value Analysis, Value Explanation and Moral Development. The Value Inoculation approach is a teacher-centred approach through indoctrination. Techniques such as modelling, reinforcement, role playing, and storytelling are used to help students acquire the determined values (Bacanlı, 2017). The Value Analysis approach requires students to use problem solving stages in solving social problems. This approach states that students can reach the right values by thinking logically and not acting emotionally while trying to solve problems (Bacanlı, 2017; Ulusoy & Dilmaç, 2015). The Value Explanation approach is student-centred. Values are explained by the teacher and students decide on their own values (Bacanlı, 2017). The Moral Development approach is Kohlberg's theory consisting of three stages and six steps. In this theory based on dilemmas, it is very important to gain the ability to make

¹Teacher, Maltepe Kadir Has Science and Art Centre, MEB (National Education Ministry of Türkiye), İstanbul, Türkiye, sedaturkann@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0003-4198-8425>

judgements. Thus, the student can conclude that some judgements are more adequate than others. What is important here is that the value education given to students should be at their level (Bacanlı, 2017; Ulusoy & Dilmaç, 2015).

The common feature of The Value Inoculation and The Value Analysis is that they follow a deterministic approach. Both are approaches that transfer certain values to students and try to make them acquire them. The Value Explanation and The Moral Development, on the other hand, are approaches that use reasoning, critical thinking, problem solving and leave decision-making to students. The common feature of these two approaches is that they follow a descriptive approach (Bacanlı, 2017).

Apart from these four approaches in value education, there is also The Value Consciousness Approach developed by Bacanlı (2015). The Value Consciousness Approach is a descriptive approach like The Value Explanation and The Moral Development approaches, that is, an approach to explain values (Bacanlı, 2017). The approach is local as it was developed based on the question of how value education should be in Turkey; it is also inclusive as it has a wide range of applications from university to kindergarten students. However, Bacanlı states that this approach is also an applicable model for societies and cultures with similar questions (Bacanlı, 2017).

The Value Consciousness Approach has five steps: Value Analysis, Value Inquiry, Value Positioning, Value Subjectivisation and Value Generation. The Value Analysis, which is the most important step, is aimed at critical thinking activity. For this step, Value Spider, Value Ant, Value Bug and Value Butterfly techniques were determined for age groups in the application. In addition to these, Value Grading, Value Comparison and Value Sociometry are also among the techniques of this step. The second step, the Value Inquiry, is aimed at harmonizing the values of the person with their actions. Value Mirror and Value Determination techniques were determined for this step. The third step, the Value Positioning, is aimed at examining the consistency between one's values and ideals. The techniques of this step are World Hazards, World Value, Value Meter and Value Comparison. The fourth step, the Value Subjectivisation, is about the person's estimation of value for himself/herself and for others. The techniques of this step are Value Relativism, What Does Someone Else Do, Value Reflection and Imaginary Child. The fifth step, the Value Generation, is a high-level step in which the individual generates new values. However, within the framework of general education, the first four steps and techniques are aimed to be applied in value education (Bacanlı, 2017).

There are many domestic studies based on the Value Consciousness Approach applications. Among these studies, the studies conducted using the Value Bug technique in the Value Analysis step (Akgül & Bacanlı, 2015; Bacanlı & Akgül, 2015; Bacanlı, İ. Akgül, & A. Akgül, 2016; Bacanlı, İ. Akgül, & A. Akgül, 2017; Bacanlı & Türkan, 2015) and the study conducted using the Value Sociometry technique in the Value Analysis step (Bacanlı, A. Akgül, & İ. Akgül, 2015); a study using the Value Inquiry step (Bacanlı, İ. Akgül, & A. Akgül, 2016); a study using the Value Positioning step (Bacanlı & Türkan, 2016); and a study using the Value Subjectivisation step (Bacanlı, İ. Akgül, & A. Akgül, 2016). The common feature of these studies is that each step is handled alone. There are also studies in which four implementation steps based on the Value Consciousness Approach are used together. Among these studies, "Value Education Application Based on Value Consciousness Approach: The Case of Respect Value", the value of respect was centred and examined within the four steps of the application (Bacanlı, İ. Akgül, & A. Akgül, 2017). However, there is a master's thesis titled "Positive Psychology Practice Based on Value Awareness Approach" with a more comprehensive study of the four basic approaches of the application (Akgül, 2019). There is also a doctoral thesis titled "Value Education Practice for Primary School Students Based on Value Consciousness Approach", which includes the four application steps of the approach (Akgül, 2020).

There are studies on value education for bilingual Turkish students living abroad (Şen, 2016; Şentürk & Aktaş, 2015; Yeşilyurt & Keskin, 2020). The common feature of these studies is that they are in qualitative research type and document analysis design. In these studies, the

functionality of the textbook used for bilingual Turkish students in Turkish language teaching was examined in value transfer. Yeşilyurt and Keskin (2020) looked at the distribution of proverbs and idioms in the Turkish and Turkish Culture textbook for bilingual Turkish students living abroad in value education and concluded that the distribution was unbalanced. Şen (2016) revealed in his study that Nasrettin Hodja jokes can be used in value education in Turkish and Turkish Culture course for bilingual Turkish students abroad. Şentürk and Aktaş (2015) compared the distribution of national and universal values in the reading texts in the Turkish mother language textbooks in Turkey and Romania, but concluded that the reading texts were insufficient in value transfer.

Turkish and Turkish Culture Curriculum (MEB², 2018) was prepared for bilingual Turkish students living abroad in accordance with today's conditions. The aim of this program is to use Turkish as a mother language more effectively, to transfer the basic elements of Turkish culture and to develop intercultural characteristics by associating Turkish culture with the cultural elements of the country of residence. In addition, intercultural skills such as cooperation, problem solving, communication, critical thinking, which are 21st century skills, and universal values such as respect, reliability, sensitivity, and citizenship consciousness are included in the Turkish and Turkish Culture Curriculum (MEB, 2018). In this context, this study aims to see the effect of value education on students in Turkish and Turkish Culture course of considering the values of Turkish culture and universal culture. Therefore, the aim of this study is to determine the effect of value education on students by applying the Value Consciousness Approach to bilingual Turkish students living in Germany.

Problem Statement

Does value education have a significant effect on bilingual Turkish students living in Germany by applying the Value Consciousness Approach?

Sub Problems

1. Does the Value Meter technique in the Value Positioning step of the Value Consciousness Approach have a significant effect on students?
2. Does the What Does Someone Else Do technique in the Value Subjectivisation step of the Value Consciousness Approach have a significant effect on students?
3. Does the Value Determination technique in the Value Inquiry step of the Value Consciousness Approach have a significant effect on students?
4. Does the Value Bug technique in the Value Analysis step of the Value Consciousness Approach have a significant effect on students?

Limitations

1. The study is limited to the values of sensitivity, honesty, aesthetics, tolerance, cooperation, respect, love and responsibility.
2. The study is limited to the Value Meter technique, What Does Someone Else Do technique, Value Determination technique and Value Bug technique.

METHOD

Research Design

In this study, in order to determine the effect of Value Consciousness Approach application on bilingual Turkish students, one-group pre-test and post-test model, one of the pre-experimental models of experimental research design, which is one of the quantitative research methods, was applied. In the one-group model, measurements are taken before the experiment (pre-test) and after the experiment (post-test). In the one-group pre-test and post-test model, the independent variable is applied to the selected group. If the post-test scores are higher than the pre-test scores

² MEB: National Education Ministry of Turkey.

in the model as a result of the measurement, it is accepted that this is due to the applications made, that is, the independent variable (Karasar, 2015). In this study, a single-group pre-test and post-test model was preferred because the student group consisted of 10 students from 3rd grade (six students) and 4th grade (four students), they were taught as a combined class, and they were not distributed as two equal groups.

Research Group

The study was conducted with 10 students in the 3rd and 4th grades of Hans Thoma Schule in Gaggenau, Germany during the Turkish and Turkish Culture course. Permission was obtained from the Karlsruhe Consulate General Education Attaché for the research, as well as it was obtained from the students' parents.

Data Collection

Turkish and Turkish Culture courses are usually organized as two 2 lesson hours (two lesson hours 45+45= 90 minutes in a block) for each grade level per week. Since schools switched back to face-to-face education during the pandemic period, permission was obtained from the school administration for the project since the number of 3rd and 4th grade students were 10, and the project was implemented as a combined class. For this reason, the implementation of the Value Consciousness project was carried out face-to-face between 07.06.2021 and 27.07.2021, when schools were open for 8 weeks over 4 lesson hours per week.

Eight values were determined by taking into account the Turkish and Turkish Culture Curriculum (2018) and Unesco Living Values Education program. These are sensitivity, honesty, aesthetics, tolerance, cooperation, respect, love and responsibility. It was paid attention that these eight values were related to the themes in Turkish and Turkish Culture course. In addition, the distribution of related values in the themes was made. The distribution of values to themes is shown in Table 1.

Table 1. Distribution of Values to Themes

	Theme	Value at the Centre	Related Value(s)
1	I and My Family	Love	Responsibility, Honesty
2	Environment, Differences and Coexistence	Responsibility	Tolerance, Cooperation, Love
3	Game and Entertainment	Honesty	Cooperation, Tolerance
4	Festivals and Celebrations	Cooperation	Respect, Responsibility
5	Let's Travel, Let's See	Sensitivity	Aesthetics
6	Gateway to the Past	Respect	Love, Responsibility
7	Art and Literature	Aesthetics	Love, Respect
8	Human and Nature	Tolerance	Sensitivity, Cooperation

Data Collection Instrument

In the study, I deployed the four steps of the Value Consciousness Approach, and in each step a specific technique was used. Research techniques were used as pre-test and post-test instruments. These are: Value Bug technique for Value Analysis step (pre-test-post-test), Value Meter technique for Value Positioning step (pre-test-post-test), Value Determination technique for Value Inquiry step (pre-test-post-test), What Does Someone Else Do technique for Value Subjectivisation step (pre-test-post-test). The Value Meter pre-test and post-test were conducted in 'value preference list' style, Value Determination and Value Bug pre-test and post-test were conducted in 'matching list' style, and Value Subjectivisation was conducted in 'question list' style. In the preparation of the pre-tests and post-tests, these pre-tests and post-tests were developed by the researcher by taking into account the opinions of the university lecturer who introduced and developed the Value Consciousness Approach, and the expert teacher who has a doctorate in this subject and made its application. Examples of the pre-tests and post-tests developed are shown below.

DEĞER KONUMLANDIRMA

DEĞER METRE

Aşağıdaki değerlere sahip olduğunuzu düşünüyorsanız 4. veya 5. kutuyu, kararsızsanız 3. kutuyu, değerlere sahip olmadığını düşünüyorsanız 1. veya 2. kutuyu boyayın.

DEĞERLER	1	2	3	4	5
SAYGI					
SEVGİ					
SORUMLULUK					
HOŞGÖRÜ					
İŞBİRLİĞİ					
DUYARLILIK					
DÜRÜSTLÜK					
ESTETİK					

Figure 11 Value Meter pre and post test

The Value Meter test is a test used before and after each value education application. Students were asked to color a score area between 1-5 for eight values before and after the application. The aim here is to make the student think about the values and determine the value according to his/her own degree of importance. Students were asked to color the 4th or 5th box if they thought they had the eight values, the 3rd box if they thought they were undecided, and the 1st or 2nd box if they thought they did not have the values.

DEĞER ÖZNELLEŞTİRME / BAŞKASI NE YAPAR?

Aşağıdaki ifadeleri okuyun ve kahramanın ne yapacağını seçin.

HOŞGÖRÜ	
Murat'ın sınıfına Fransa'dan yeni bir öğrenci geldi. Çok az Almanca biliyor. Henüz hiç arkadaşı yok ve teneffüste (pausede) tek başına duruyor. Bu durumda Murat,	
a) teneffüste (pausede) yanına gider ve oynar.	b) teneffüste (pausede) yanına gider oynar ve derste yanına oturmak istediğini öğretmenine söyler.
SEVGİ	
Ayşe'yi inciten bir arkadaşı hatasını anlayıp Ayşe'den özür diledi. Ayşe'de arkadaşının içindeki iyiliği fark etti ve barıştılar. Ayşe,	
a) arkadaşına karşı eskisi gibi davranır ve arkadaşısıyla oynar.	b) kendisinin de arkadaşına karşı hatalı davranışlarını tekrarlamadan arkadaşlığına devam eder ve arkadaşısıyla oynar.
DUYARLILIK	
Semih'in yaşadığı yerde park yok ve etrafı ormanla çevrili. Öğretmeni sınıfa park çizim projesi veriyor. Öğretmenleri yaşadıkları yerin ve etrafının yukardan çizilmiş resmini (kroki) öğrencilere dağıtıyor. Görevleri park için uygun bir alan bulup çizilmek. Bu durumda Semih,	
a) ağaçları kesmeden ormanla	b) hiç ağacın olmadığı şehir içindeki bir yere park çizer. Parkın içinde ağaçların dikileceği yerleri belirler.
SAYGI	
Sıla'nın öğretmeni "Çok gezen mi, çok okuyan mı bilir?" diye sınıfa sordu. Farklı görüşte olanları ikili gruplara ayırarak tartışmalarını istedi. Sıla çok okuyan biliri savunuyordu; arkadaşı ise çok gezen biliri savunuyordu. Sıla arkadaşının kendisinden farklı düşünmesine şaşırılmıştı. Bu durumda Sıla,	
a) arkadaşının görüşleri farklı olsa da arkadaşını dinler ve görüşlerine değer verir.	b) arkadaşının görüşleri farklı olsa da arkadaşını dinler ve görüşlerine değer verir. Farklı düşünmenin karşılıklı dinlemeye engel olamayacağını söyler.

ESTETİK	
Maximilian'ın öğretmeni yatığı ebru çalışmalarını çok beğeniyordu. Maximilian lale ve karanfil desenleri artık daha güzel yapıyordu. Yaptığı en son çalışmayı kuruturken yanlışlıkla üzerine siyah boya damladı. Bu durumda Maximilian,	
a) çalışmanın üzerine siyah damlalar damlatarak yeni bir desen oluşturur.	b) çalışmanın üzerine birbiriyle uyumlu renkli damlalar damlatarak yeni bir desen oluşturur.
SORUMLULUK	
Suzan küçük bir köyde okul müdürüdür. Okulla köyün arasından yol geçiyor ve okul köy tarafında değil. Öğrenciler her gün karşıdan karşıya geçip okula gelip gidiyor. Maalesef yol üzerinde yaya geçidi ve trafik ışığı da yok. Bu durumda Suzan,	
a) üst makamlara yazı yazıp yola yaya geçidi ve trafik ışığı yaptırır.	b) üst makamlara yazı yazıp okul yanlışı yerde olduğu için köy tarafına yeni bir okul ve yola yaya geçidi ve trafik ışığı yaptırır. Eski okulda yetişkinler için ücretsiz kurslar planlar.
DÜRÜSTLÜK	
Anıl televizyonda haber sunucusudur. Haberlerde suçlu olan birinin yerine isim benzerliğinden dolayı yanlışlıkla suçsuz bir insanın resmi kullanılmıştı. Suçsuz bir insan mağdur olmuş oldu. Bu durumda Anıl,	
a) haberlerde mağdur olan kişiden özür diler.	b) haberlerde mağdur olan kişiye söz hakkı vererek kendisini ifade etmesini sağlar ve ondan özür diler.
İŞBİRLİĞİ	
Şule'nin sınıf arkadaşıyla Türk büyüklerini araştırma ödevi vardı. Öğretmeni internette veya kütüphaneden araştırma yapabileceklerini söyledi. Şule'nin arkadaşı interneti olmadığı için kütüphaneden araştırma yapmak istiyordu ama Şule'nin evde interneti vardı o yüzden internette araştırma yapmak istiyordu. Bu durumda Şule,	
a) kendisinin internette arkadaşının kütüphanede araştırma yaptıktan sonra birlikte oturup yazar.	b) arkadaşıyla birlikte önce kütüphaneye gidip sonra kendi evinde internette araştırma yapar ve birlikte oturup yazar.

Figure 2. Value Subjectivisation pre-test

DEĞER ÖZNELLEŞTİRME / BAŞKASI NE YAPAR?

Aşağıdaki ifadeleri okuyun ve ne yapacağınızı seçin.

HOŞGÖRÜ Sınıfınıza Fransa'dan yeni bir öğrenci geldi. Çok az Almanca biliyor. Henüz hiç arkadaşı yok ve teneffüste (pausede) tek başına duruyor. Bu durumda, a) teneffüste (pausede) yanına gider oynarım. b) teneffüste (pausede) yanına gider oynarım ve derste yanına oturmak istediğimi öğretmenime söylerim.		ESTETİK Öğretmeniniz sizin ebru çalışmalarınızı çok beğeniyordu. Lale ve Karanfil desenleri artık daha güzel yapıyordunuz. Yaptığınız en son çalışmanızı kuruturken yanlışlıkla üzerine siyah boya damladı. Bu durumda, a) çalışmanın üzerine siyah damlalar damlatarak yeni bir desen oluştururum. b) çalışmanın üzerine birbiriyle uyumlu renkli damlalar damlatarak yeni bir desen oluştururum.	
SEVGİ Sizi inciten bir arkadaşınız hatasını anlayıp sizden özür diledi. Siz onun içindeki iyiliği fark ettiniz ve barıştınız. Bu durumda, a) ona karşı eskisi gibi davranır ve onunla oynarım. b) benim de ona karşı hatalı davranışlarımı tekrarlamadan arkadaşlığıma devam eder ve onunla oynarım.		SORUMLULUK Küçük bir köyde okul müdürünüz. Okulunuzla köyün arasından yol geçiyor ve okulunuz köy tarafında değil. Öğrencileriniz her gün karşıdan karşıya geçip okula gelip gidiyor. Maalesef yol üzerinde yaya geçidi ve trafik ışığı da yok. Bu durumda, a) üst makamlara yazı yazıp yola yaya geçidi ve trafik ışığı yaptırırım. b) üst makamlara yazı yazıp, okul yanlış yerde olduğu için köy tarafına yeni bir okul ve yola yaya geçidi ve trafik ışığı yaptırırım. Eski okulda yetişkinler için ücretsiz kurslar planlarım.	
DUYARLILIK Yaşadığınız yerde park yok ve etrafı ormanla çevrili. Öğretmeniniz sınıfa park çizim projesi veriyor. Öğretmeniniz yaşadığınız yerin ve etrafının yukardan çizilmiş resmini (kroki) öğrencilere dağıtıyor. Göreviniz park için uygun bir alan bulup çizmeniz. Bu durumda, a) ağaçları kesmeden ormanla şehrin birleştiği bir yere park çizerim. b) hiç ağacın olmadığı şehir içindeki bir yere park çizerim. Parkın içinde ağaçların dikileceği yerleri belirlerim.		DÜRÜSTLÜK Televizyonda haber sunucusunuz. Haberlerde suçlu olan birinin yerine isim benzerliğinden dolayı yanlışlıkla suçsuz bir insanın resmi kullanıldı. Suçsuz bir insan mağdur olmuş oldu. Bu durumda, a) haberlerde mağdur olan kişiden özür dilerim. b) haberlerde mağdur olan kişiye söz hakkı vererek kendisini ifade etmesini sağlar ve ondan özür dilerim.	
SAYGI Öğretmeniniz "Çok gezen mi, çok okuyan mı bilir?" diye sınıfa sordu. Farklı görüşte olanları ikili gruplara ayırarak tartışmanızı istedi. Siz çok okuyan biliri savunuyordunuz; arkadaşınız ise çok gezen biliri savunuyordu. Arkadaşınızın sizden farklı düşünmesi sizi şaşırtmıştı. Bu durumda, a) arkadaşımın görüşleri farklı olsa da onu dinler ve görüşlerine değer veririm. b) arkadaşımın görüşleri farklı olsa da onu dinler ve görüşlerine değer veririm. Farklı düşünmenin karşılıklı dinlemeye engel olamayacağını söylerim.		İŞBİRLİĞİ Sınıf arkadaşınızla Türk büyüklerini araştırma ödeviniz vardı. Öğretmeniniz internette veya kütüphaneden araştırma yapabileceklerini söyledi. Arkadaşınız interneti olmadığı için kütüphaneden araştırma yapmak istiyordu ama sizin evde internet vardı o yüzden internette araştırma yapmak istiyordunuz. Bu durumda, a) kendim internette, arkadaşım kütüphanede araştırma yaptıktan sonra birlikte oturup yazarım. b) arkadaşımınla birlikte önce kütüphaneye gidip sonra bizim evde internette araştırma yapar ve birlikte oturup yazarım.	

Figure 3. Value Subjectivisation post-test

The Value Subjectivisation test was designed separately as pre-test and post-test. In this application, in the pre-test, the students were given a situation for each value and asked to choose what someone else would do. In the post-test, the same situation was given and the students were asked to choose what they would do. The aim here is to give students a story and determine whether they foresee the same behaviors for themselves and others in terms of the value determined in the same situation. For example, in the first stage for the value of honesty

"Anıl is a TV news anchor. In the news, instead of a guilty person, the picture of an innocent person was mistakenly used due to name similarity. An innocent person was victimized. In this case, Anıl

a) apologizes to the person who has been victimized in the news reports.

b) gives the person who has been victimized in the news reports the right to speak, allows him/her to express himself/herself and apologizes to him/her."

In the second stage

"You are a TV news anchor on television. In the news, instead of a guilty person, the picture of an innocent person was mistakenly used due to name similarity. An innocent person has been victimized. In this situation,

a) I apologize to the person who has been victimized in the news reports.

b) I apologize to the person who has been victimized in the news reports by giving him/her the floor to express himself/herself,"

expressions were included. A story was given for each of the eight values and the student's decision in the same situation was analyzed. What is important here is that at the end of the application, the student should be able to suggest the same behavior both for himself/herself and for others.

DEĞER SORGULAMA / DEĞER BELİRLEME

SAYGI	SEVGİ	SORUMLULUK	HOŞGÖRÜ
İŞBİRLİĞİ	DUYARLILIK	DÜRÜSTLÜK	ESTETİK

Yukarıdaki değerleri aşağıdaki cümleler ile eşleştirin. Aşağıda 16 tane cümle verilmiştir. Her değer için iki cümle vardır. Cümlelerin yanına hangi değer olduğunu yazın.

	Değer cümleleri	Değer
1	Karaca'nın verdiği sözleri tutması ve doğruyu söylemesi	
2	Şiir yazmak için dört kişilik gruplara ayrılan öğrencilerin grupça birlikte şiir yazması	
3	Umut'un 18 Mart'ta okuyacağı şiir için üç fon müziği arasından en güzel müziği seçmesi	
4	Dost olan Alex ile Murat'ın farklı basketbol takımlarını tutmaları, takımlarının karşılıklı oynadığı maça birlikte gitmeleri	
5	Öğretmenin hediye ettiği Türk bayrağını İsmail'in katlayıp koruması, bayramlarda sevinçle sallaması öpmesi	

Figure 4. Value Determination pre and post test

The Value Determination pre and post-test is a test used before and after each value education application. The students were asked to write which value corresponds to the sixteen items written below before and after the application. In this test, there are two behavior sentences corresponding to eight values. The aim here is to enable the student to extract the values from the given behavior sentences. Sixteen items in the Value Determination test are listed below.

1. Karaca keeps his promises and tells the truth.
2. Students were divided into groups of four to write poems together.
3. Umut is choosing the most beautiful music among three background music for the poem he will read on March 18.
4. Alex and Murat, who are friends, support different basketball teams and go to the match between their teams together.
5. İsmail waves, kisses, folds and protects the Turkish flag given by his teacher as a gift on the celebration.
6. Erdem does his homework after coming from the school.
7. Ali got a water-well drilled in a village in Africa where there was no water.
8. Cars give way to the ambulance travelling with sirens by pulling to the right and left sides of the road.
9. The members of the school community prepare the April 23 celebration program together and perform the program.
10. Standing at attention during the National Anthem ceremony and singing the National Anthem.
11. Uygur, who accidentally pushed his friend from behind and caused him to fall, said that he was the one who pushed him.
12. When listening to a person whose opinions you disagree with, saying that you disagree with him/her without offending him/her.
13. Christina opened a marbling exhibition after completing the marbling course.
14. People of different religions living happily together.
15. Ten-year-old Ayşe is worried about the extinction of the pearl mullet fish in Lake Van.

16. Aslı teacher, who smiles at her students every morning and lectures cheerfully, is sincere towards her students.

The Value Bug pre and post-test was designed as a test used before and after the application of each value education. The students were asked to define the eight values before and after the application and to determine the dimensions of the values such as person, situation, behaviors and gains. In this test, one box was left under each value. Values were explained with all dimensions and each value was given a number. The aim here is for the student to match the given definition and dimensions with the correct value.

SAYGI	SEVGİ	SORUMLULUK	HOŞGÖRÜ	İŞBİRLİĞİ	DUYARLILIK	DÜRÜSTLÜK	ESTETİK

Aşağıda her değer numaralandırılmıştır. Her değerın tanımlı, kişisi veya nesnesi, ortamı, davranışları ve kazanımları açıklanmıştır. Numaraların hangi değer olduğunu tahmin edin. Yukarıdaki değerın altındaki kutucuklara uygun numarayı yazın.

DEĞER	TANIM	KİŞİ/NESNE	ORTAM	DAVRANIŞ	KAZANDIRDIKLARI
1	Karşımızdaki kişinin gelişimini sağlamaktır. Kendi gelişimimizi sağlamaktır.	Bize saygı duyan kişilere saygı gösterilir. Ülkelerin milli değerleri olan bayrak, marş, kıyafet, yapıları vb. şeylere gösterilir.	Yaşadığımız çevre ve dünya. Bize saygı gösterilen yerlerdir.	Kendimize, etrafımızdaki insanlara, canlılara ve eşyalara dikkatli, öznel ve ölçülü davranmak. Ör. İstiklal Marşı töreni dışında bayrağa dokunmak, onu korumak, sevmek.	Yaşanabilir bir toplum, daha barışçıl bir toplum ve dünya sağlar.
2	Karşıdaki insanı olduğu gibi kabul etmektir.	Bizden farklı olan insanlara hoşgörülü olunur. Farklı dile ve kültüre sahip olan insanlara hoşgörülü olunur.	Bizden farklı ve iyi davranış gösteren kişilerle olan yerlerde	Bizden farklıya bir eksiği varsa kabul etmek. Bize zarar verirse bunu belirtmek.	Bir arada yaşama kolaylığı sağlar.
3	Kişinin üstlendiği görevi yapmaktır.	Arkadaşlara, aileye, öğretmene, hayvanlara ve bitkilere karşı sorumlu olunur. Kişi sahip olduğu eşyaya karşı sorumludur. Kendi diline ve kültürüne sahip çıkmak sorumluluktur.	Evimiz, okulumuz, sokağımız, ülkemiz. Yaşadığımız çevre ve dünya.	Etrafı temiz tutmak, kişisel temizlik, ödevlerimizi yapmak, arkadaşlarımızla iyi geçinmek.	Sağlık, terbiye, huzur, uyum sağlar.
4	İnsanlara, canlılara eşyalara olumlu güzel duygular beslemektir.	Anneye, babaya, kardeşe, akrabalara, arkadaşlara, okula, öğretmene sevgi gösterilir. Çevreye, yaşadığımız ülkeye ve vatanımıza karşı sevgi gösterilir.	Sevgi gördüğümüz yerler. Sevgimizin ihtiyacında insanların olduğu yerler.	Değer verdiğimiz beğendiğimiz insanlara, canlılara, milli ve kültürel değerlere (bayrak, marş, bayramlar vb.) karşı içten olmak.	İnsanlar arasındaki güveni, dostluğu, özeli, fedakarlığı ve bağlılığı artırır. İnsanların kalplerini birbirine yaklaştırır. İnsanlarla canlıları birbirine yaklaştırır.
5	İyinin ve güzelin farkına varmak beğenmektir.	İyi ve güzele karşı duyarlı olan kişilerdir.	İyinin ve güzelin olduğu ortamlardır. Bilimin, sanatın, doğanın olduğu ortamlardır.	Beğenmek ve bunu ifade etmek. Resim yapmak, müzik aleti çalmak, şiir yazmak gibi sanatsal etkinlikler.	Estetik duygusu gelişir. Hayattan keyif almaya sağlar.
6	İnsanların birlikte üstlendikleri görevi yerine getirmeleridir.	Aile, okul ve sınıf gibi ortak yaşamı alan kişilerdir. Takım çalışmasında, dans grubunda, proje çalışmasında olan kişilerdir.	Evimiz, sınıfımız, okulumuz, Kültür ve dayanışma dernekleri. Ekip olarak bir araya gelinen yerler.	İnsanlar birlikte hareket eder. Birlikten güç doğar anlayışı ile dayanışma içinde olmak.	Rakip değil ekip olmayı sağlar. İnsanlar arasında dayanışma ve yardımlaşmayı güçlendirir. Dostluğu güçlendirir. Birlikte hareket etme alışkanlığını kazandırır. Bayram ve kutlamalarda görev alındığında uyumlu olmayı sağlar.
7	Doğruyu söylemektir.	Kişinin doğru bildiği şey ile kişinin söylediği şeylerdir.	Kişinin doğru söylediği yerlerdir.	Doğru söylemek, yalan söylememektir. İnsanları kandırmamaktır.	Güveni artırır. Dayanışmayı artırır.
8	İnsanlara, doğaya karşı yapılan haksızlık karşısında hassasiyettir. Doğaya özen göstermektir. Yoksul ve muhtaç insanları umursamaktır.	Dünyanın doğal kaynaklarını dikkatli kullanılan kişilerdir. Doğal afetlerden, açlıktan, savaşın etkilenen insanlara ve canlılara yardım eden kişilerdir.	Yaşadığımız çevre ve dünya. Özellikle afet yaşanan yerler.	Nesli tükenmek üzere olan canlılar için hassas davranmak, bilmek ve araştırmak. Ör. Depremden etkilenmiş insanlara yardım edebilmek.	Görmedim, duymadım, bilmiyorum gibi olumsuz davranışlardan kişileri korur. İnsanın çevresine doğaya karşı, dikkatli olmasını sağlar.

Figure 5: Value Bug pre and post test

Application of Experimental Procedures

For each value addressed throughout the research, a presentation about the value was not made to the students before the application and pre-tests revealing the level of the students were applied. Afterwards, the Value Bug technique was applied for each value. The Value Bug technique is a technique based on the Socratic questioning method. The application part of this research was carried out with the Value Bug technique. After each value was handled in this way, post-test revealing the level of students were applied. The pre-test and post-test of the Value Bug technique and the Value Bug technique used in the application part are different from each other. The Value Bug technique is a technique developed by Bacanlı (2015), who put forward the Value Consciousness Approach. The Value Bug technique is given in the Figure 6.

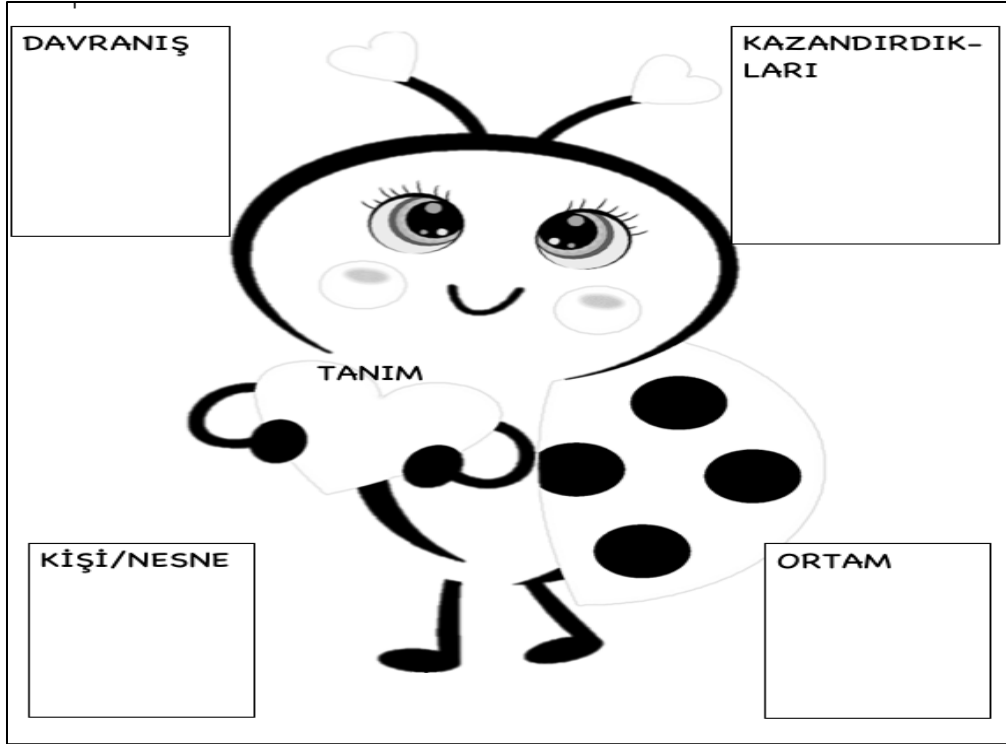

Figure. 6.

The Value Bug technique was applied for 45 minutes during the lesson. During the application process, a value ladybug was drawn on the board for each value. The Value Bug has a head, body and four legs. Each leg has a function in understanding the value. The legs of the value are the person/object, situation, behaviors and gains respectively. The body of the value contains the definition of the value. With the Socratic questioning method, the definition, person/object, situation, behaviors and gains of the value are opened to discussion in order and the sentences that the students agree on are reached. Students are given an empty Value Bug as shown in Figure 6 and each student writes their own Value Bug based on the sentences reached. Figure 7 shows the value bug drawn on the board and completed through Socratic questioning. Figure 8 shows the Value Bug of a student.

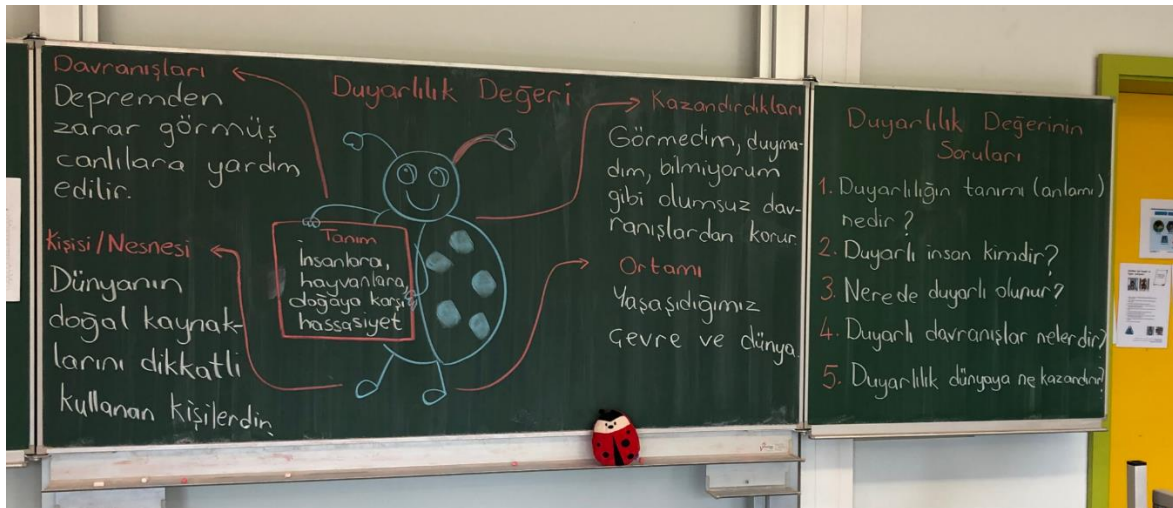

Figure. 7.

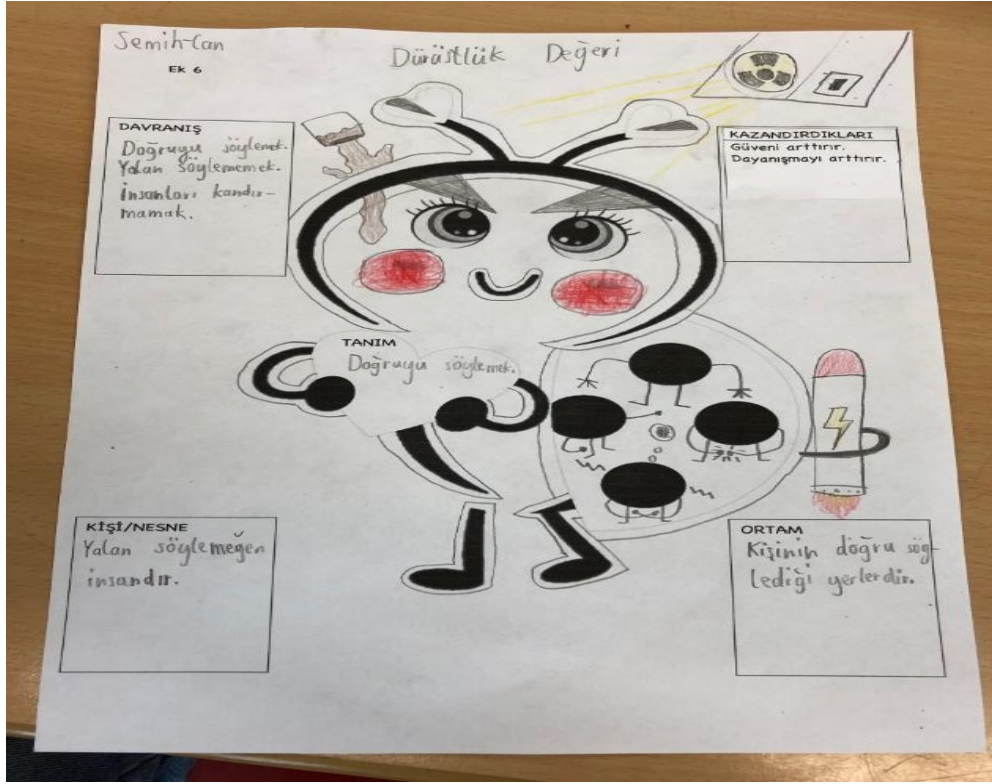

Figure. 8.

The application of the Value Consciousness Approach is shown in Table 2. As it can be understood from Table 2, the research was carried out for 8 weeks between 07.06.2021 and 27.07.2021. Pre-tests before the application and post-tests after the application are data collection tools. The opinions of field experts were taken in data collection, planning and application of the research process.

Table 2. Value Education Practice

Week	Date	Theme	Value	Duration	
				45 minutes	45 minutes
1.	07.06.2021	I and My Family	Love	Pre-Tests Before Application	Application
	09.06.2021	I and My Family	Love	Post-tests After Application	
2.	14.06.2021	Environment, Differences and Coexistence	Responsibility	Pre-Tests Before Application	Application
	16.06.2021	Environment, Differences and Coexistence	Responsibility	Post-tests After Application	
3.	21.06.2021	Game and Entertainment	Honesty	Pre-Tests Before Application	Application
	23.06.2021	Game and Entertainment	Honesty	Post-tests After Application	
4.	28.06.2021	Festivals and Celebrations	Cooperation	Pre-Tests Before Application	Application
	30.06.2021	Festivals and Celebrations	Cooperation	Post-tests After Application	
5.	04.07.2021	Let's Travel, Let's See	Sensitivity	Pre-Tests Before Application	Application
	06.07.2021	Let's Travel, Let's See	Sensitivity	Post-tests After Application	
6.	11.07.2021	Gateway to the Past	Respect	Pre-Tests Before Application	Application
	13.07.2021	Gateway to the Past	Respect	Post-tests After Application	
7.	18.07.2021	Art and Literature	Aesthetics	Pre-Tests Before Application	Application
	20.07.2021	Art and Literature	Aesthetics	Post-tests After Application	
8.	25.07.2021	Human and Nature	Tolerance	Pre-Tests Before Application	Application
	27.07.2021	Human and Nature	Tolerance	Post-tests After Application	

Analysis of the Data

The data was analyzed with SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) 26.00 package program. The significance level of 0.05 was taken as a criterion in the interpretation of the results. The Wilcoxon Signed Ranks test, which is a non-parametric test, was used to reveal the relationship between the pre-test and post-test measurement scores because the number of participants in the study was limited to 10 people.

FINDINGS

In this section, the findings and interpretations obtained as a result of statistical analyses related to the problems of the research are given. In line with the first sub-problem of the research, the effect of the Value Meter technique in the Value Positioning step of the Value Consciousness Approach on students was examined.

Table 3. Wilcoxon Signed Test Analysis of Students' Pre-Test and Post-Test Scores of Value Meter Technique

Pre Test Post Test Measurement	N	\bar{x}_{sira}	$\sum sira$	z	p
Negative Ranks	1	3,50	3,50		
Positive Ranks	7	4,64	32,50	-2,035	,042*
Equal	2				
Total	10				

*p<0,05

In Table 3, the pre-test and post-test scores of the students were analyzed with the Wilcoxon Signed Ranks test. A significant and positive difference was found between the pre-test and post-test results ($z = -2,035$; $p < 0,05$). After the application, it was observed that most of the students colored the 4th and 5th boxes. This shows that the students think that they have the eight values determined and therefore they can idealize them. Bacanlı (2017) states that with the Value Meter, the person has determined where his/her value stands for him/her. Thus, the person can think about his/her own values, realize and idealize his/her own value.

In line with the second sub-problem of the research, the effect of the What Does Someone Else Do technique in the Value Subjectivisation step of the Value Consciousness Approach on students was examined.

Table 4. Wilcoxon Signed Test Analysis of Students' Pre-Test and Post-Test Scores of What Does Someone Else Do Technique

Pre Test Post Test Measurement	N	\bar{x}_{sira}	$\sum sira$	z	p
Negative Ranks	2	2,50	5,00		
Positive Ranks	7	5,71	40,00	-2,094	,036*
Equal	1				
Total	10				

*p<0,05

In Table 4, the pre-test and post-test scores of the students were analyzed with the Wilcoxon Signed Ranks test. A significant and positive difference was found between the pre-test and post-test results ($z = -2,094$; $p < 0,05$). In this application, a situation was given for each value and the appropriate behavior was asked to be selected. After the application, it was observed that most of the students accepted the behaviors they accepted for themselves for others, whereas they did not accept the behaviors they accepted for themselves before the application for others and there was an inconsistency between them. This situation shows that after the application, the students predicted the eight values determined for both themselves and others and therefore adopted the same behavior. According to Bacanlı (2017), a person should anticipate the value for both himself/herself and others and expect the same behaviors. With What Does Someone Else Do, a story is given to the person and the consistency between the behaviors of the character and his/her own behaviors in the same situation is determined. In this way, consistency can be achieved between the behaviors of the protagonist and others in the same situation.

In line with the third sub-problem of the research, the effect of the Value Determination technique in the Value Inquiry step of the Value Consciousness Approach on the students was examined.

Table 5. Wilcoxon Signed Test Analysis of Students' Pre-Test Post-Test Scores Value Determination Technique

Pre Test Post Test Measurement	<i>N</i>	\bar{x}_{sira}	\sum_{sira}	<i>z</i>	<i>p</i>
Negative Ranks	0	,00	,00		
Positive Ranks	7	4,00	28,00		
Equal	3			-2,388	,017*
Total	10				

**p*<0,05

In Table 5, the students' pre-test and post-test scores of the Value Determination technique were analyzed by Wilcoxon Signed Ranks test. A significant and positive difference was found between the pre-test and post-test results ($z = -2,388$; $p < 0,05$). After the application, it was observed that most of the students determined the correct values from the behavior sentences and before the application, they determined the wrong values. This situation shows that there is a harmony between the eight values determined by the students after the application and the behaviors they prefer. Bacanlı (2017) states that with Value Determination, one can infer values from behaviors. Thus, the values adopted by the person and his/her behaviors can be consistent.

In line with the fourth sub-problem of the research, the effect of the Value Bug technique in the Value Analysis step of the Value Consciousness Approach on students was examined.

Table 6. Wilcoxon Signed Test Analysis of Students' Pre-Test Post-Test Scores Value Bug Technique

Pre Test Post Test Measurement	<i>N</i>	\bar{x}_{sira}	\sum_{sira}	<i>z</i>	<i>p</i>
Negative Ranks	0	,00	,00		
Positive Ranks	10	5,50	55,00		
Equal	0			-2,814	,005*
Total	10				

**p*<0,05

In Table 6, the students' pre-test and post-test scores of the Value Bug technique were analyzed by Wilcoxon Signed Ranks test. A significant and positive difference was found between the pre-test and post-test results ($z = -2,814$; $p < 0,05$). This shows that after the application, the students were able to define the eight values and explain the person, situation, behaviors and gains of the values. Before the application, it was observed that the students' definitions of values were not clear, they did not have a clear idea about who the value was related to, what the behaviors of the value were, in which situations the value was applicable and what the value gained to the person. Bacanlı (2017) states that with the Value Bug, the definition of values and their person, situation, behaviors and gains are discussed. In this way, the person can define the value he/she adopts and explain it with the dimensions of the value: person, situation, behaviors and gains.

Discussion, Conclusion and Recommendations

In the research, the Value Meter technique was used in the Value Positioning step. The Value Meter technique is aimed at determining the location of one's values. The person becomes conscious of his/her values and tries to idealize them (Bacanlı, 2017). In this study, eight values were examined with the Value Meter technique and it was found that students were able to idealize the values of sensitivity, honesty, aesthetics, tolerance, cooperation, respect, love and responsibility. In their study using the Value Meter technique, Bacanlı, Akgül, and Akgül (2017) determined that students

were able to idealize the value of respect. In addition, Bacanlı and Türkan (2016) determined the values of tolerance, benevolence and honesty with the World Value technique, which is a similar technique of the Value Positioning step with the Value Meter technique. Akgül (2020) determined that students were able to idealize the values of love, respect, responsibility, honesty and helpfulness. As a result of the comparison of this study and previous studies, similar results were found on the values of love, respect, responsibility, tolerance and honesty. According to the results of this study, students identified eight values as more important for themselves with the Value Metric technique. This may indicate that students can idealize the eight values by thinking about them and gaining consciousness.

In the research, What Does Someone Else Do technique was used in the Value Subjectivisation step. In the What Does Someone Else Do technique, a story is given to the person and the consistency between the behaviors of the character and his/her own behaviors in the same situation is determined (Bacanlı, 2017). In this study, eight values were examined with the What Does Someone Else Do technique and it was found that students predicted the values of sensitivity, honesty, aesthetics, tolerance, cooperation, respect, love and responsibility both for themselves and for others. Bacanlı, Akgül, and Akgül (2017) found that students predicted the value of respect; Akgül (2020) found that students predicted the values of love, respect, responsibility, honesty, and benevolence both for themselves and for others. In addition, Bacanlı, Akgül, and Akgül (2016) determined that students predicted the values of giving importance to family unity, honesty, respect, cleanliness, diligence, and responsibility for both themselves and others with the Imaginary-Ideal-Self Child technique, which is a similar technique to the What Does Someone Else Do technique in the Value Subjectivisation step. As a result of the comparison of this study and previous studies, similar results were found on the values of love, respect, responsibility and honesty. According to the results of this study, consistency was achieved in terms of behavioral consequences of values with the What Does Someone Else Do technique. Thus, it can be said that the students achieved value-behavior consistency by predicting the same behaviors for both themselves and others over eight values.

In the research, Value Determination technique was used in the Value Inquiry step. In this technique, the compatibility between the selected value and the preferred behavior is examined (Bacanlı, 2017). In this study, eight values were examined with the Value Determination technique and it was found that there was harmony between the students' sensitivity, honesty, aesthetics, tolerance, cooperation, respect, love and responsibility values and their preferred behaviors. In the studies conducted using the Value Determination technique, Bacanlı, Akgül and Akgül (2016) found that the values of giving importance to family unity, honesty, respect, love, cleanliness, tolerance, responsibility and giving importance to being healthy; Bacanlı, Akgül and Akgül (2017) found that the value of respect; Akgül (2020) found that the values of love, respect, responsibility, honesty and benevolence were in harmony with the students' preferred behaviors. As a result of the comparison of this study and previous studies, similar results were found on the values of love, respect, responsibility, tolerance and honesty. According to the results of this study, students were able to determine the correct values in behaviors with the Value Determination technique. This may indicate that the students were able to question the behaviors and make the right decision by choosing the right value.

In the study, Value Bug technique was used in the Value Analysis step. The Value Bug technique aims to determine the student's ability to define the value; to explain the person, situation, behaviors and gains of the value (Bacanlı, 2017). In this study, eight values were examined with the Value Bug technique and it was found that students were able to define the values of sensitivity, honesty, aesthetics, tolerance, cooperation, respect, love and responsibility and explain the person, situation, behaviors and gains of these values. In the studies conducted using the Value Bug technique, Bacanlı and Akgül (2015) found that students were able to define the values of tolerance, cleanliness, responsibility and patience; Bacanlı and Türkan (2015) found that students were able to define the values of tolerance and responsibility; Bacanlı, Akgül and Akgül (2017) found that students were able to define the value of respect; Akgül (2020) found that

students were able to define the values of love, respect, responsibility, honesty and benevolence and were able to explain the person, situation, behaviors and gains of these values. As a result of the comparison of this study and previous studies, similar results were found on the values of love, respect, responsibility, tolerance and honesty. According to the results of this study, the fact that students were able to define eight values and explain the person, situation, behaviors and gains of the values with the Value Bug technique may indicate that the values are adopted by the students and that they have these values.

Bilingual Turkish students living in Germany use German in their educational life and two languages in their daily lives. The Turkish and Turkish Culture courses are educational environments that provide the acquisition of Turkish and Turkish culture for bilingual Turkish students. The Value Consciousness Approach was developed as a result of an effort to put forward a value education model suitable for Turkish culture. However, the approach has emerged as an applicable model for societies and cultures with similar questions (Bacanlı, 2017). For this reason, Value Consciousness application was implemented for eight weeks in Turkish and Turkish Culture courses for bilingual Turkish students living in Germany. Thus, it was aimed to provide value education by taking into account the cultural elements of Turkish Culture and Germany. While determining the values for the Value Consciousness application, the Turkish and Turkish Culture Course Curriculum (2018) and Unesco Living Values Education program were taken into consideration. As a result, when the four steps of the Value Consciousness Approach were applied to bilingual Turkish students, it was found that value education showed a significant and positive difference on students. In this context, Value Consciousness Approach can be applied as a value education model in Turkish and Turkish Culture courses. Turkish and Turkish Culture teachers who are assigned abroad can receive value educator training in order to transfer the basic elements of Turkish Culture and to transfer Turkish Culture by associating it with the cultural elements of the country.

Acknowledgement

With profound respect to my esteemed mentor, Prof. Dr. Hasan Bacanlı...

REFERENCES

- Akgül, A. (2019). *Positive psychology practice based on value awareness approach*. [Unpublished Master's Thesis]. Istanbul Arel University Institute of Social Sciences.
- Akgül, İ. (2020). *Value education practice for primary school students based on value consciousness approach*. [Unpublished doctoral dissertation]. Kütahya Dumlupınar University Graduate School of Education.
- Akgül, İ., & Bacanlı, H. (2015, November 5-7). *Value bug applications for primary school fourth grade students* [Paper Presentation]. II. National Values Education Congress, Kırıkkale.
- Bacanlı, H. (2015, November 5-7). *Value consciousness approach in value education* [Invited speech]. II. National Values Education Congress, Kırıkkale.
- Bacanlı H. (2016). Values consciousness as a value education approach. *Canadian International Journal of Social Science and Education*, 8, 242-251
- Bacanlı, H. (2017). *Value consciousness approach*. Çizgi Kitapevi.
- Bacanlı, H. and Dombaycı, M.A. (2012). *Value dimensioning approach in value education*, In II. International Symposium on Values and Education (pp. 889-912). DEM Publications
- Bacanlı, H., & Akgül, İ. (2015, November 5-7). *Wise child project for primary schools* [Paper Presentation]. II. National Values Education Congress, Kırıkkale.
- Bacanlı, H. & Türkan, S. (2015, November 5-7). *Variations of value bug applications* [Paper Presentation]. II. National Values Education Congress, Kırıkkale.
- Bacanlı, H., & Türkan, S. (2016, April 21-24). *Value Positioning activities based on value consciousness for primary school students* [Paper Presentation]. 25th National Educational Sciences Congress (UEBK 2016). Antalya.
- Bacanlı, H., Akgül, İ., & Akgül, A. (2015, November 5-7). *A technique for determining value organisation: Value Sociometry* [Paper Presentation]. II. National Values Education Congress, Kırıkkale.
- Bacanlı, H., Akgül, İ., & Akgül, A. (2016a, April 21-24). *Value subjectivisation activities based on value consciousness for primary school students* [Paper Presentation]. 25th National Educational Sciences Congress (UEBK 2016). Antalya.

- Bacanlı, H., Akgül, İ., & Akgül, A. (2016b, April 21-24). *Value inquiry activities based on value consciousness for primary school students* [Paper Presentation]. 25th National Educational Sciences Congress (UEBK 2016). Antalya.
- Bacanlı, H., Akgül, İ., & Akgül, A. (2016c, April 21-24). *Using the value bug activity in awareness raising activities: Back to Nature Project* [Paper Presentation]. 25th National Educational Sciences Congress (UEBK 2016). Antalya.
- Bacanlı, H., Akgül, İ., & Akgül, A. (2016d, December 3). *A study to reveal the relationship between people's value preferences and value patterns* [Paper Presentation]. VIII. National Teacher Symposium, Istanbul.
- Bacanlı, H., Akgül, İ., & Akgül, A. (2017a, April 20-23). *Value education practice based on value consciousness approach: Respect value example* [Paper Presentation]. 26th National Congress of Educational Sciences (ICES-UEBK 2017). Antalya.
- Bacanlı, H., Akgül, İ., & Akgül, A. (2017b, April 20-23). *Determining the applicability of the value bug activity in educational guidance activities* [Paper Presentation]. 26th National Congress of Educational Sciences (ICES-UEBK 2017). Antalya.
- Dinçer, D. (2018). Value consciousness approach [Evaluation of the book titled Value consciousness approach prepared for publication by H. Bacanlı]. *Journal of Economy Culture and Society*, 58, 249-254. <https://doi.org/10.26650/JECS476680>
- Fichter, J.H. (2012). *What is sociology*. (N. Çelebi Translation). Anı Publishing. (Original publication date 1971)
- Freakley, M., Burgh, G. ve MacSporrán, L. T. (2008). *Values education in schools: A resource book for student inquiry*. Aust Council for Ed Research.
- Hofstede, G. (2001). *Culture's consequences: comparing values, behaviors, institutions, and organizations across nations* (Second Edition). Sage Publications.
- Karasar, N. (2015). *Scientific research method*. (28th Edition). Nobel Publication Distribution.
- Ministry of National Education (2018). *Turkish and Turkish culture course curriculum (1,2,3,4,4,5,5,6,7 and 8th levels)*. MEB Publishing.
- Ulusoy, K. and Arslan, A. (2014). "Value and values education as a valuable concept" in R. Turan & K. Ulusoy (Eds.), *Values education with different aspects* (pp. 2-15). Pegem Academy.
- Ulusoy, K. and Dilmaç, B. (2015). *Values education*. (3rd Edition). Pegem Academy.
- Şen, Ü. (2016). The place of Nasrettin Hodja Jokes in teaching basic skills and basic values to bilingual Turkish children. *Journal of Mehmet Akif Ersoy University Faculty of Education*, 1(40).
- Şentürk, L., & Aktaş, E. (2015). Comparison of mother tongue Turkish textbooks taught in Turkey and Romania in terms of value transmission. *Journal of Values Education*, 13(29), 215-243.
- Yeşilyurt, E. & Keskin, H. (2020). Analysing proverbs and idioms in Turkish language teaching books written for bilingual Turkish children living abroad in terms of values education. *Turkish Studies*, 15, 4.
- Living Values Education. Retrieved from <https://www.livingvalues.net/about-lve/> on March 10 2021.